

# Sektor for oppvekst



*TILSTANDSRAPPORT  
BARN OG UNGE*

*2022*



**Volda  
kommune**

<b>Innleiing</b> .....	6
<b>Barnevern</b> .....	8
Organisasjonskart .....	8
Strukturkvalitet .....	8
Kompetanse .....	8
Tabell over tal årsverk i tenesta .....	10
Samanliknande tal .....	10
Prosesskvalitet .....	11
Medverknad frå barn og unge .....	11
Tverrfagleg og førebyggjande arbeid .....	12
Barnevernsvakt .....	13
Seksjon mottak og undersøking .....	13
Seksjon tiltak .....	14
Familieteamet .....	15
Seksjon omsorg .....	15
Tilsyn med barn i fosterheim .....	17
Saker for nemnd og rett .....	17
Tal .....	17
Resultatkvalitet .....	20
Økonomi .....	21
Avdelingsleiar si oppsummering og vurdering .....	22
<b>Helsestasjon</b> .....	23
Strukturkvalitet .....	23
Tal tilsette .....	24
Kompetanse .....	25
Økonomi .....	26
Prosesskvalitet .....	26
Tverrfagleg samarbeid .....	28
Resultatkvalitet .....	29
Resultat frå elevundersøkinga .....	30
Vaksinasjon .....	30
Folkehelsebarometer 2023 .....	31

Ungdata- undersøking 2023 .....	32
Avdelingsleiar si oppsummering og vurdering .....	36
<b>Barnehage</b> .....	38
Barnehagemynde.....	38
Strukturkvalitet .....	39
Barnehageplassar.....	39
Open barnehage.....	40
Økonomi – kostnadsnivå, tilskot til private barnehagar og redusert foreldrebetaling .....	40
Tilskotssats private barnehagar .....	41
Kompetanse .....	42
Kompetansestrategien «Barnehagen for en ny tid» Nasjonal barnehagestrategi mot 2030 .....	42
Samarbeid med NAV Arbeidslivssenter – bransjesatsing barnehage.....	44
Prosesskvalitet.....	44
Satsingar .....	46
Tryggleikssirkelen (COS) – prosjektmidlar frå Bufdir 2019-2022 .....	46
Regional ordning for kompetanseutvikling for barnehage (ReKomp). .....	47
Inkludering – psykososialt miljø .....	47
Nettverk og tverrfagleg samhandling .....	48
Resultatkvalitet .....	49
Foreldreundersøkinga 2022.....	49
Volda kommune som barnehageeigar .....	50
Kommunale barnehagar – tal barn juni 2023.....	50
Barnehagen som lærande organisasjon .....	51
Kompetanse.....	51
Foreldreundersøking.....	51
Fysisk miljø – inne og ute .....	52
Infrastruktur og digitale verkty .....	53
Avdelingsleiar si oppsummering og vurdering .....	54
<b>Grunnskule</b> .....	56
Strukturkvalitet .....	56
Kommunale grunnskular .....	56
Talet på elevar, skular, lærarar, lærarårsverk, spesialundervisning .....	57
Utgifter til grunnskuledrift 2022 .....	57
Prosesskvalitet.....	58

Skulen som profesjonsfagleg fellesskap .....	58
Rutinar .....	58
Utviklingsarbeid .....	59
Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis .....	64
Nettverk og tverrfagleg samhandling .....	65
Resultatkvalitet .....	66
Nasjonale prøver .....	66
Utvikling, Volda siste tre år. Engelsk, 5. trinn .....	66
Nasjonale prøver i lesing – 5. årssteg 2022.....	67
Utvikling, Volda siste tre år. Lesing, 5. trinn .....	67
Nasjonale prøver i rekning – 5. årssteg 2022.....	67
Utvikling, Volda siste tre år. Rekning, 5. trinn .....	67
Nasjonale prøver lesing – 8. årssteg.....	68
Utvikling, Volda siste tre år. Lesing 8. trinn .....	68
Nasjonale prøver rekning – 8. årssteg.....	68
Utvikling Volda - siste tre år. Rekning 8. årssteg.....	68
Nasjonale prøver engelsk – 8. årssteg.....	69
Utvikling, Volda – siste tre år. Engelsk 8. årssteg .....	69
Nasjonale prøver lesing – 9. årssteg.....	69
Utvikling, Volda – siste tre år. Lesing 9. årssteg .....	69
Nasjonale prøver rekning – 9. årssteg.....	70
Utvikling, Volda – siste tre år. Rekning 9. årssteg .....	70
Skulane sitt arbeid med nasjonale prøver .....	71
Standpunktarakterar 2022.....	72
Grunnskulepoeng 2022.....	72
Læringsmiljø 5.-10. årssteg.....	72
7. årssteg .....	73
10. Årssteg .....	73
5.årssteg .....	74
6. årssteg .....	74
8. årssteg .....	75
9. årssteg .....	75
Gjennomføring, vidaregåande skule – 2015-kullet .....	76
Avdelingsleiar si oppsummering .....	76

<b>PPT</b> .....	78
<b>Kommunalsjef si oppsummering</b> .....	78
Barn og unge sine helsetenester .....	79
Betre tverrfagleg innsats .....	79
Tidleg Inn .....	80
Spesialundervisning og inkluderande praksis .....	80
Psykisk helse i grunnskulen.....	80
Vedlegg:.....	81
Årsmelding for interkommunal pedagogisk psykologisk teneste 2022. ....	81

### **Volda kommune har trygge barn og unge, som deltek, meistarar og lærer.**

Dette er visjonen tenestene i sektoren arbeider mot. Alle i sektoren skal bidra til at barn, unge og vaksne har tru på framtida og mogelegheitene som ligg der: At dei meistarar sjølve livet.

Å vere trygg handlar om omsorg, om å bli sett og anerkjent som menneske, samt å utvikle seg og delta i ein sosial fellesskap.

Våre trygge, tilgjengelege og kompetente tilsette, i barnevernet, på helsestasjonen, i barnehagen og i skulen, skal vere til støtte for barn og ungdom frå før fødsel og fram til eit meiningsfullt vaksenliv.

Sidan sist tilstandsrapport har vi kome oss gjennom ein pandemi som påverka tenestene våre i stor grad. Til tider høgt sjukefråvær har skapt utfordringar og ført til auka slitasje på tilsette. Gjennom dei tilsette sin innsats har ein likevel halde oppe drifta og ytt gode tenester til barn og unge i kommunen.

Det store biletet viser at dei aller fleste barn og unge i Volda kommune er trygge, deltek, meistarar og lærer.

Det er høg aktivitet på helsestasjonen, og dei aller yngste får god oppfølging i starten av livet.

Bemanninga i barnevernet er styrka det siste året, og det er færre fristbrot i undersøkingssaker i 2022.

Foreldreundersøking viser at ein i stor grad er nøgde med barnehagetilbodet i Volda kommune, og foreldra opplever at sitt barn trivest.

Grunnskuleelevane våre trivest stort sett like godt eller betre samanlikna med landsnittet. Utetter i grunnskulen presterer eit snitt av elevane våre rimeleg godt. Snittet av grunnskulepoeng elevane går ut av skulen med har auka til 44,2. Det er fleire elevar i Volda som fullfører vidaregåande skule samanlikna med eit snitt av elevane i fylket og landet

Samstundes ser vi at det i Volda, som elles i landet, er fleire elevar som ufrivillig ikkje kjem seg til skulen. Dette får no stor merksemd, og det blir arbeidd medvite både for å førebygge ufrivillig skulefråvær, og hjelpe elevar attende til skulen og til fellesskapen. Ein ser også at det er mange unge som strevar med si psykiske helse og har behov hjelp og støtte.

Dette er også noko av bakgrunnen for oppretting av stilling som koordinator tidleg innsats. Ei av hovudarbeidsoppgåvene til denne koordinatoren er implementering av BTI (betre tverrfagleg innsats). Dette arbeidet vart starta opp i 2022.

Betre tverrfagleg innsats (BTI) er ein samhandlingsmodell med mål om tidleg å identifisere og starte oppfølging av barn, unge og familiar som det er knytt ei undring over, utan brot i oppfølginga. Hovudarbeidet i starten av dette er å utvikle ein heilskapleg og tverrsektoriell samhandlingsmodell på tre nivå.

Hausten 2022 vart det gjennomført ei kartlegging som mellom anna viste at:

- Dei tilsette er gode på å handle dersom dei er uroa for eit barn.
- Dei tilsette veit i større grad kven som er nærmaste samhandlingspartner ved til dømes læringsvanskar og barn med diagnosar. *Det er utfordrande for tilsette å vite kva og kven næraste samhandlingspartner er ved sosiale vanskar, utestenging og mobbing.*
- Det er varierende grad av kompetanse kring rus og psykiatri.
- Det er lettare å ta kontakt og drøfte alvorlege og mindre alvorlege bekymringar med etnisk norske familiar enn minoritetsfamiliar.
- Det er varierende grad av kompetanse rundt tema som vald i nære relasjonar, seksuelle overgrep og økonomiske levkårsutfordringar.

Noko av arbeidet med BTI skal munne ut i ein digital plattform som skal vere enkel å bruke og lett tilgjengeleg både for barn/unge, innbyggjarar og tilsette. Målet er å utvikle og betre tenestene våre for å møte utfordringane.

I tilstandsrapporten vil fire avdelingar i sektoren, som rettar sine tenester mot barn og unge, rapportere utifrå tre ulike forståingar av kvalitet; strukturkvalitet, prosesskvalitet og resultatkvalitet. Desse forstår vi stikkordsmessig slik:

#### ***Strukturkvalitet***

- *Tilhøve som kan knytast til strukturen som produserer tenesta*
- *Kompetanse*
- *Tal tilsette*
- *Samanlikning med andre kommunar, tal henta frå KOSTRA, SSB, GSI, BASIL, anna*

#### ***Prosesskvalitet***

- *Handlar om tenesta sin indre aktivitet, sjølv arbeidet med tenesteytinga*
- *Alle handlingar som vert utført for å yte ei god teneste*
- *Kan t.d vere organisering av arbeidet, oversikt og rutinar, metodebruk og klare ansvarsforhold*
- *Medverknad frå barn og unge*

#### ***Resultatkvalitet***

- *Alle undersøkingar som seier noko om resultatata her og no*
- *Resultatkvalitet er det vi ønskjer å oppnå, og kva brukarundersøkingar fortel oss om resultatoppnåing*

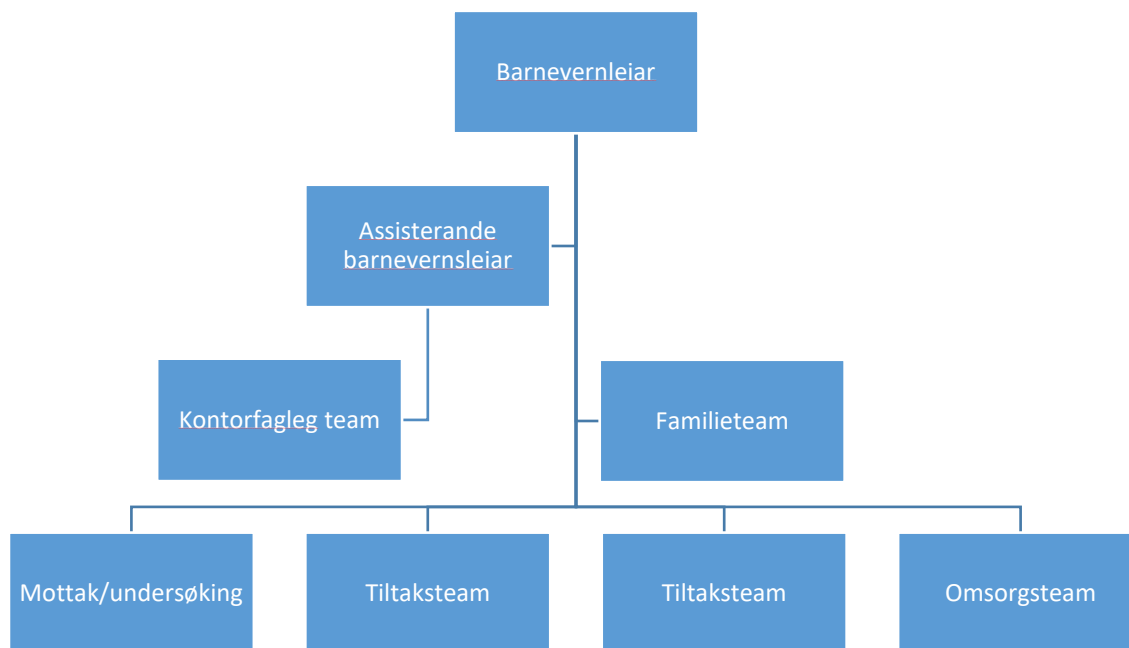
I rapporten får lesaren informasjon om tenestene og kvaliteten ut i frå tilgjengelege kvalitetsindikatorar.

## BARNEVERN

Søre Sunnmøre barnevernssamarbeid har sidan 2014 vore ei interkommunal teneste med kommunane Hareid, Ulstein, Volda og Ørsta med Volda kommune som vertskommune. Frå 01.01.2020 kom Sande kommune inn i samarbeidet. Frå same dato har tenesta vore ein del av sektor oppvekst i Volda kommune. Frå 01.01.23 kom Vanylven kommune inn i samarbeidet.

Personalet er organisert og oppdelt i seksjonar, der ein arbeider etter fasane i ei barnevernssak. Kvar seksjon har sin leiar.

### ORGANISASJONSKART



### STRUKTURKVALITET

#### KOMPETANSE

Fleirtalet av dei fagtilsette i barnevernstenesta har grunnutdanning som barnevernspedagog eller sosionom. To tilsette har anna treårig høgskuleutdanning. Mange tilsette har vidareutdanning som er relevant for fagfeltet. I tenesta sitt familieteam er det lagt vekt på at



dei tilsette har vidare - og etterutdanning som gir særleg kompetanse i høve endringsarbeid med familiar.

Tenesta tek del i Bufdir si kompetansesatsing retta mot kommunalt barnevern. Denne satsinga er ein del av regjeringa si oppfølging av kommunane i høve barnevernsreforma som vart sett i verk i 2022. Den inneheld mellom anna tilskot til utvalde vidareutdanningar og læringsnettverk for kommunane i samarbeid med Statsforvaltaren, KS og Høgskulen i Volda. Tenesta fekk i 2022 tilbod om å ta del i Bufetat sitt tenestestøtteprogram. Dette involverte heile tenesta og ga kompetanseheving til alle team. Det vart utarbeidd ein utviklingsplan og arbeidet med å følgje opp denne vert tatt med inn i 2023.

I 2022 har tre tilsette vore i gang med vidareutdanning med tilskot frå kompetansesatsinga. Tenesta vil i 2023 ferdigstille kompetanseplan og lønsplan som er tilpassa masterkravet i samband med barnevernsreforma.

Tenesta har på vegne av alle kommunane i Møre og Romsdal teke ansvar for eit eige prosjekt i læringsnettverket som har som mandat å greie ut og utvikle ein modell for samarbeid om rettleiing av fosterheimar og styrking av kommunane sin kompetanse i høve til dette. Søre Sunnmøre Barnevernssamarbeid skal i samarbeid med Ålesund kommune skal ha ansvar for rettleiingsgrupper for fosterforeldre på Sunnmøre.

Tilsette delteke på ulike typar kurs og fagsamlingar, og det har vore interne fagdagar.



Kvart år vert det valt eit fagleg tema som får særleg merksemd. Tenesta sitt faglege tema for 2022 var dokumentasjon av brukarmedverknad. Tenesta fekk midlar frå læringsnettverk til å arrangere fagdagar med dette temaet saman med Herøy barnevern, samt at det også var tema i kvar seksjon sine egne fagdagar.

Tenesta sitt leiarteam hadde i 2022 rettleiing frå KS konsulent. Her var fokuset meir effektiv barnevernsleiing, der det mellom anna vart vektlagt å ha god styring på kva saker som barnevernstenesta skal arbeide med.

## TABELL OVER TAL ÅRSVERK I TENESTA

Då Vanylven kommune kom med i samarbeidet, vart tenesta styrka med tre fagstillingar.

	Årsverk 2022	Årsverk 2023
Kontorfagleg	2,0	2,0
Fagstillingar	40,2	43,2
<b>Barnevernstenesta</b>	<b>42,2</b>	<b>45,2</b>

## SAMANLIKNANDE TAL

Indikatorar		Fylket	Hareid	Sande	Ulstein	Volda	Ørsta
Prioritering	Del av kommunen sine totale utgifter brukt til barnevern	2,9 %	4,5 %	2,3 %	3,1 %	2,5%	2,9%
Dekningsgrad	Tal på meldingar i forhold til barnetal i kommunen	3,3 %	5,1 %	3,2 %	1,8 %	3,4 %	2,6%
	Barn med barnevernstiltak av befolkninga 0-17 år	3,5%	6,3 %	5 %	3 %	4 %	4,7 %
	Del barn med undersøkingar av befolkninga 0-17 år	3,1 %	5,6 %	3 %	2,2 %	3,8 %	2,9 %
	Del barn med hjelpetiltak i heimen av barn med tiltak frå bv.tenesta 0-17 år	77,1 %	79,2 %	Manglar tal	85 %	92 %	89,1 %

	Andel barn som bur utanfor heimen av befolkninga 0-17 år	0,8 %	1,3%	Manglar tal	0,5%	0,3%	0,5 %
<b>Kvalitet</b> <b>2022 2.halvår</b>	Fristbrot i undersøking	4,7%	0%	0%	0%	12,1 %	17,4 %
	Andel stillingar i barnevernstenesta med fagutdanning pr. 1000 barn 0-17 år	4,7	5,1	5,3	5	5	5,1

## PROSESSKVALITET

Som organisasjonskartet viser, er tenesta organisert i seksjonar som arbeider etter fasane i ei barnevernssak. Det er sett inn tiltak for å sikre at det er godt samarbeid mellom seksjonane, og dei tilsette kjenner ansvar for korleis tenesta fungerer som heilskap. Leiarane er samla i tenesta sitt leiarteam, som samarbeider tett om tenesta si daglege drift og er retningsgjevande for fagleg utvikling, økonomisk drift og ivaretakande arbeidsmiljø.

Det er rettleingsgrupper på tvers av seksjonane, og seksjonen følgjer sakene så lenge barna treng det i overgangen til ny fase. Det vert bidrege inn i kvarandre sine problemstillingar, og leiarane har overføringsmøte kvar veke.

Tenesta arbeider stadig med å evaluere eige arbeid for å bli meir effektiv og for å finne gode metodar for å arbeide kreativt og målretta. Kvar seksjon har fagmøte kvar veke. Alle fagtilsette har faste tider for saksrettleiing med sin leiar og har tilbod om fagleg rettleiing i gruppe med ekstern rettleiar. Oppsummering av medarbeidarsamtalane vert nytta som innspel til evaluering av tenesta sitt arbeid og til tenesteutvikling. I 2022 var det 10-faktor undersøking. Resultatet frå denne vert nytta aktivt i arbeidet med å utvikle organisasjonen. Dette er ein kontinuerleg prosess der målet er å vere ein lærande organisasjon med eit godt arbeidsmiljø.

---

## MEDVERKNAD FRÅ BARN OG UNGE

Barnevernslova gir barn klare rettar i høve brukarmedverknad. Tenesta er oppteken av å involvere barnet og gi plass til barnet si stemme. Det er lagt inn eigne felt i malar for rapportar, vedtak o.l for å sikre at barnet si stemme vert dokumentert i kvar sak. Det er eigne skjema for tilbakemelding frå barna og samarbeidet med dei. Tenesta arbeider stadig for å bli betre på dette, og har arbeidd med å få plass gode rutinar for medverknad.



---

## TVERRFAGLEG OG FØREBYGGANDE ARBEID

Barnevernstenesta ser i sitt daglege arbeid at det er svært viktig at barna og familieane som treng hjelp møter tilsette i kommunen som kjenner kvarande og samhandlar til barnet sitt beste. Tenesta er difor oppteken av å bidra til tverrfagleg og førebyggande arbeid i samarbeidskommunane. Det vert teke ansvar for dette både i arbeidet med kvart einskild barn og på systemnivå.

Barnevernstenesta har faste samarbeidsmøte med alle instansar som arbeider med barn og unge i samarbeidskommunane. Alle barnehagane og skulane, samt andre instansar, har sin eigen kontaktperson i barnevernstenesta. Dette for at terskelen for å ta kontakt skal vere så låg som mogleg. Kontaktpersonane møter til dømes på foreldremøte, personalmøte og i andre samanhengar for å informere om tenesta sitt arbeid. Tenesta har også representantar i faste samhandlingsgrupper i skule/barnehage i dei kommunane som har det.

Tenesta har inngått avtale om samarbeid med tannhelsetenesta, helsestasjonane, NAV, familievernkontoret og Høgskulen i Volda. Politiet og barnevernstenesta har faste månadlege møte. Det er sett opp avtale om faste møte mellom BUP Volda, Herøy og Vanylven barnevernsteneste og Søre Sunnmøre barnevern. Sosialarbeidarstudentar har fått praksis i barnevernstenesta, og studentar frå høgskulen vert teke imot ved ulike høve når dei tek kontakt.

---

## BARNEVERN SVAKT

Barnevernsvakt for alle kommunane på Sunnmøre vart etablert desember 2019 med Ålesund som vertskommune. Barnevernsvakta har motteke 220 meldingar som gjeld barn frå våre kommunar i 2022. Fordelt pr. kommune vert tala slik:

Hareid:	50
Sande:	6
Ulstein:	66
Vanylven:	11
Volda:	59
Ørsta:	28

Barnevernstenesta er svært nøgd med samarbeidet med barnevernsvakta og ser at det avlastar og fører til færre akutte saker. Dei tilsette ved barnevernsvakta har god kompetanse på akuttarbeid, og klarer i stor grad å roe ned situasjonar og gi god rettleiing til dei som vender seg til dei.

---

## SEKSJON MOTTAK OG UNDERSØKING

Seksjonen tek i mot og går gjennom meldingar i samarbeid med leiarteamet i tenesta og har ansvar for å gjennomføre undersøkingar. Dei fleste meldingane vert undersøkt og det blir stilt store krav til den faglege kvaliteten i undersøkinga. Ein legg vekt på å snakke med barna i alle undersøkingar, og det skal kome tydeleg fram i arbeidet; kva barna seier om sin situasjon.

Talet på meldingar har auka. I 2014 fekk tenesta 281 meldingar om uro for barn. I 2021 fekk tenesta 681 meldingar, i 2022 tok tenesta i mot 475 meldingar. Dette gir eit bilete av at tenesta erfarte ei stor auke i pandemien som gjekk noko ned etter at samfunnet opna heilt opp att.

Mange av meldingane gjeld vald, konflikt og rus. Det er sett inn tiltak både organisatorisk og fagleg, men ein ser at tenesta vert utfordra i å møte dei problemstillingane som meldingane inneheld. Fleire av sakene gir behov for tett tverrfagleg samarbeid internt i kommunane, med helseføretaket og statleg barnevern.

Tenesta har over tid arbeidd medvite med å gjere arbeidet med undersøkingar meir effektivt og ser no resultat av dette arbeidet. Talet på fristbrot er sterkt redusert i 2022. Seksjon mottak og undersøking har arbeidd godt og målretta med dette og tenesta som heilheit har vore med på å gjere gode grep for å nå dette målet.

---

## SEKSJON TILTAK

Seksjon tiltak arbeider i hovudsak med å gi frivillig hjelp til heimebuande barn og deira familiar. Størstedelen barn som tek i mot hjelp frå barnevernstenesta får hjelp frå denne seksjonen. Ved utgangen av året 2014 vart det telt 177 tiltakssaker, på same tid 2022 var talet 261 saker.

Det mest nytta tiltaket er råd og rettleiing. Dette vert i hovudssak gitt av tenesta sitt familieteam, men sakshandsamar i saka gjer også dette. Elles er det sakshandsamar si oppgåve å følgje opp dei tiltaka som barnet og familien tek i mot. Ofte er det behov for hjelp frå andre tenester, og då har barnevernstenesta eit særleg ansvar for å syte for at det vert søkt om dette. Dette kan til dømes vere NAV, rus- og psykiatriteneste, teneste for funksjonshemma, BUP eller andre. Det vert også sett inn kompensierende tiltak som barnehage, SFO, besøksheim, fritidsaktivitetar, fritidskontakt/støttekontakt.

Det er særleg merksemd mot å aktivere familie og nettverk. I denne samanheng kan det bli gitt tilbod om familieråd og/eller nettverksmøte til familiane. Rustesting og tilsyn er også tiltak som vert nytta.

Det er store konfliktrar i mange familiar, og i nokre av desse sakene er det samarbeid med familievernkontoret. Det skjer også at sakshandsamarar vert kalla inn som vitne i rettssystemet i samband med barnefordelingssaker.

Kvart barn skal ha tiltaksplan og desse skal evaluerast. Viss eit barn ikkje har slik tiltaksplan, er det oftast grunna at saka er i endring eller at den er i ein overgangsfase mellom teama.

Ein erfarer at temaet i sakene har alvorleg karakter som psykisk uhelse, rus og foreldrekonfliktsaker. Dette får konsekvensar for framdrifta i sakene og er oftast årsak til at nokre tiltaksplaner ikkje vert evaluerte til rett tid.





---

## FAMILIETEAMET

Familieteamet arbeider direkte med endringstiltak inn i familiane. Rettleiarane har kompetanse på fleire tilnæringsmåtar og utfyller kvarandre på ein god måte. Teamet prøver så langt det er mogeleg å tildele saker ut i frå kva den enkelte rettleiar har kompetanse på. Erfaringa er at mange av dei familiane som får hjelp har behov for styrking av foreldrekompetansen. Dette er ei utfordring for kapasiteten til familieteamet. Barn med stort skulefråvær samt dårleg eller manglande foreldresamarbeid mellom skilde foreldre, er andre problemstillingar det vert arbeidd med. Teamet ynskjer i større grad å kunne tilby samtalar til barn og foreldre saman og direkte rettleiing til ungdom.

I 2022 har teamet hatt 137 aktive saker, fordelt på kommunar vert det slik; Hareid 19, Sande 8, Ulstein 16, Volda 33 og Ørsta 42.

---

## SEKSJON OMSORG

Seksjon omsorg tek seg i hovudsak av oppfølging av barn og unge som bur utafør heimen, i fosterheim eller i institusjon. Ved årsskiftet i 2014 vart det telt 60 barn under omsorg. I 2022 var talet 46. Ein følgjer også opp dei som har fylt 18 år, og som samtykker til ettervern. Denne oppfølginga kan halde fram til ungdommen er 25 år.

Det er eit krav i barnevernslova at slekt og nettverk alltid skal vurderast når ein skal finne fosterheim til barn. Fleire av våre fosterbarn under 18 år bur hjå slekt og nettverk og også fleire ungdommar på ettervern bur i fosterheim hjå slekt og nettverk.

I plasseringssakene er samvær mellom barn og foreldre eit tema som ofte er oppe til vurdering. Dette er tema som ofte vert drøfta i fagmøta. Det er også laga ein mal for evaluering av samvær, for å sikre at temaet vert teke opp og dokumentert. Det vert arbeida med å få til meir systematisk innsats for å hjelpe foreldre til å kunne ta tilbake omsorga for barnet og det er blant anna utarbeida rutinar for oppfølging av biologiske foreldre etter omsorgsovertaking.



Ettervern: Seksjonen har i 2022 hatt 36 ungdommar på ettervern. 13 av desse bur framleis i fosterheim og 23 har oppfølging i eigen bustad. Fordelt på kommunar vert tala slik: Hareid 7 ungdommar, av desse er 4 i fosterheim, medan 3 får oppfølging i eigen bustad. Sande 2 ungdommar, som begge får oppfølging i eigen bustad. Ulstein 11 ungdommar, av desse 5 i fosterheim og 6 som får oppfølging i eigen bustad. Volda 10 ungdommar, av desse 3 i fosterheim og 7 som får oppfølging i eigen bustad. Ørsta 6 ungdommar, av desse 1 i fosterheim og 5 som får oppfølging i eigen bustad. Det er fleire ettervernsaker med ungdommar som treng mykje oppfølging. I desse sakene får ungdommen hjelp til å kome i kontakt med andre instansar, og barnevernstenesta er gjerne med og hjelper til med å koordinere tiltaka.



---

## TILSYN MED BARN I FOSTERHEIM

Barnevernstenesta har ansvar for å føre tilsyn med barn som bur i fosterheim i samarbeidskommunane. Barna skal ha minimum fire tilsynsbesøk pr. år. Ved årskiftet 2022 var det samla 72 barn som tenesta har ansvar for å føre tilsyn med.

Det er øyremarka ei 50% stilling til oppfølging av tilsynsførarordninga. Stillinga er organisatorisk plassert i kontorfagleg team. Tilsynsførarane er oppdragstakarar og vert rekruttert utanfor tenesta. Det er ei stor utfordring å rekruttere tilsynsførarar og følgje dei opp.

For at ordninga skal fungere, krev det jamn oppfølging i form av rettleiing og kontroll av talet på besøk.

---

## SAKER FOR NEMND OG RETT

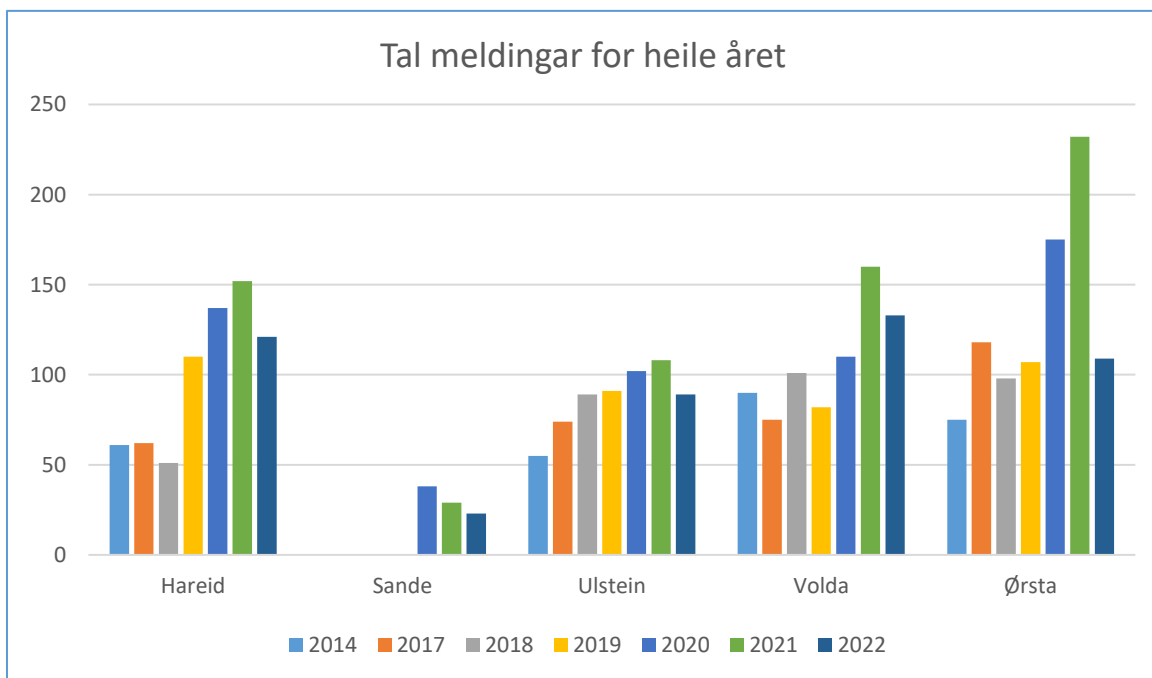
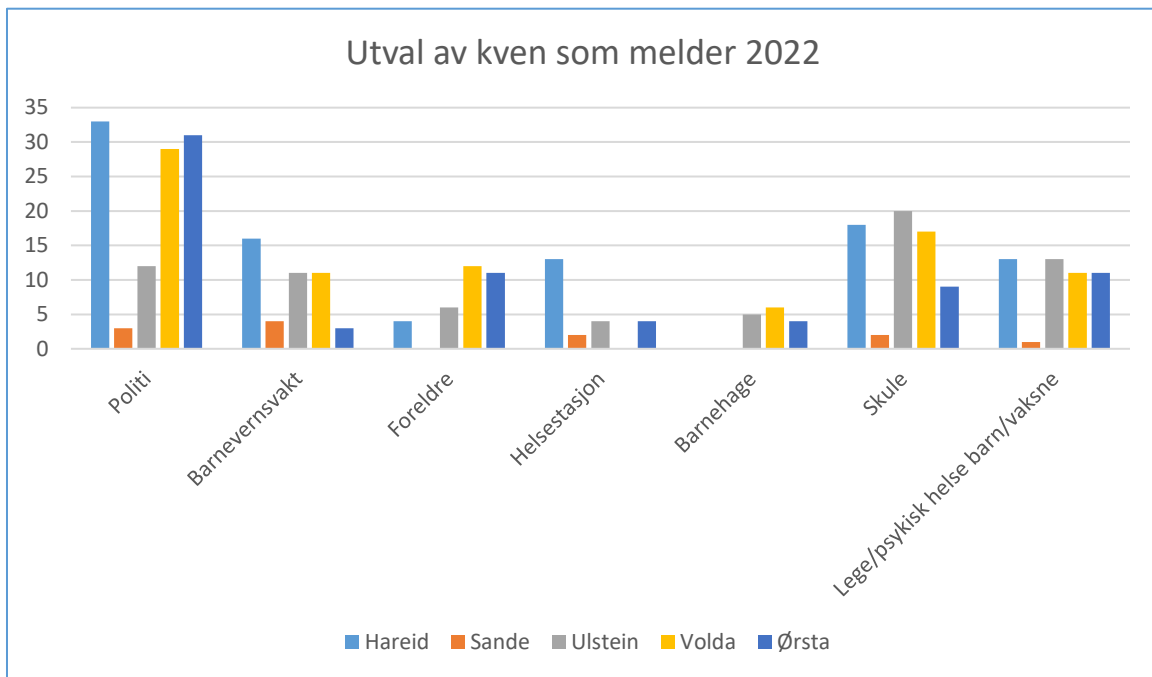
Tenesta har tatt del i 20 handsamingar i nemnds- og rettssystemet i 2022. Av nemndsakene vart fleire handsama som samtaleprosess. Desse sakene krev mykje av dei tilsette si tid og påverkar kapasiteten på dei ulike teama. Sakene som går til nemnd og rett er arbeidskrevjande, og kostnadene er store.

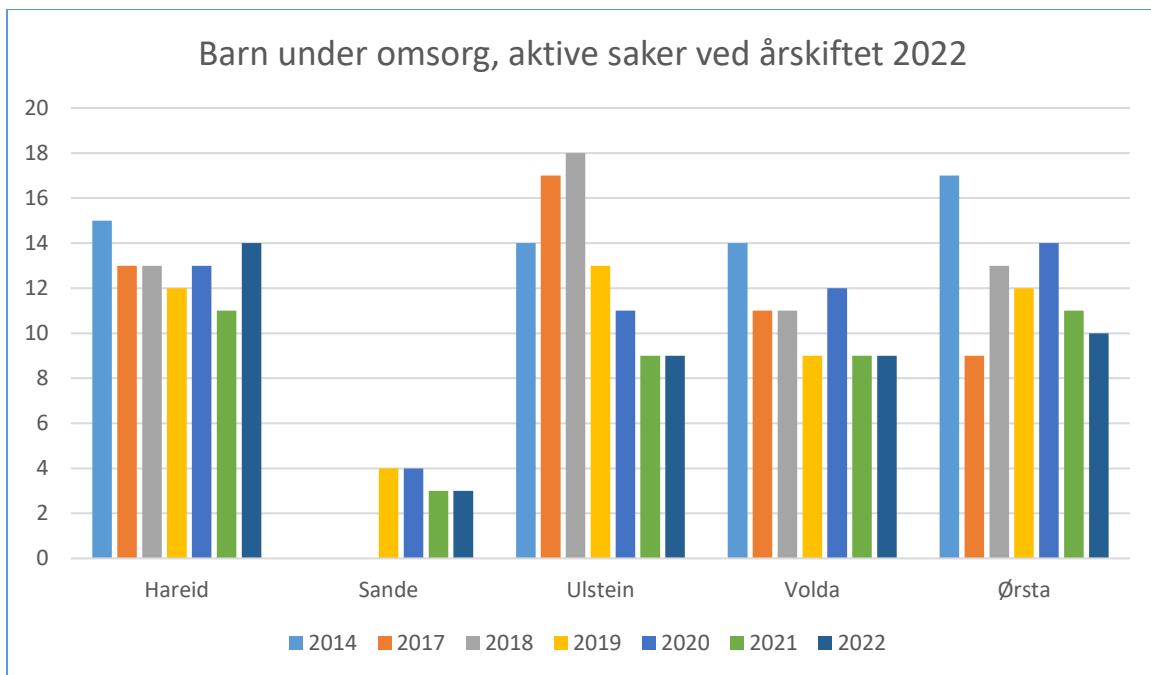
Sakene gjeld til dømes omsorgsovertakingar, anke på vedtak, krav om tilbakeføringar og om auka samvær mellom biologiske foreldre og barn.

---

## TAL

Tenesta rapporterer til Statsforvaltaren kvart halvår og til SSB ved kvart årsskifte. Tala under er henta frå rapporteringa til Statsforvaltaren, med unntak av tabellen som omhandlar kven som er meldar. Dette er ein intern statistikk basert på barnevernstenesta sitt fagprogram.





## RESULTATKVALITET

Frå 2021 til 2022 ser ein betring på fleire av indikatorane. Tal stillingar har auka, og det kan delvis forklare at talet på fristbrot er redusert frå 34,4 % til 7,5 %. Vidare har barn i hjelpetiltak med tiltaksplan auka frå 60,6 % til 90,1 %.

Tal for 2022

	Interkomm. BV	Fylket	Landet
Barn i fosterheim som ikkje har fått oppfølging i tråd med lovkrava	8,2 %	12,2 %	9,0%
Tilsynskrav i fosterheim som ikkje er oppfylt	6,2 %	6,2 %	7,5 %
Fristbrot i undersøkingssaker	7,5 %	4,7 %	5,4 %
Barn i hjelpetiltak med tiltaksplan	90,1 %	88,4 %	92,8 %
Barn i hjelpetiltak med evaluert tiltaksplan	81,3 %	81,5 %	87,1 %
Tal stillingar med fagutdanning pr 1000 barn 0-17 år	5,1	4,7	5,6

Kjelde: Bufdir kommunemonitor 2022

Desse tala vert nytta til informasjonen i dei to eigarmøta som barnevernet har kvart år med ordførarar og kommunedirektørar frå kvar kommune og i informasjonsarbeid overfor politiske fora og samarbeidspartar.



## ØKONOMI

KOSTRA-funksjon	Hareid	Ulstein	Sande	Ørsta	Volda	Totalt
F244 Barnevernteneste, inkl kommunen sine advokatutgifter	5 466 847	9 138 221	1 935 221	11 220 861	9 352 085	30 047 903
F251 Tiltak i familien	593 105	295 998	181 407	806 080	552 007	2 428 597
F252 Tiltak utanfor familien	10 118 694	7 200 692	2 239 413	10 221 717	7 791 522	37 572 038
Samla refusjonskrav pr. kommune	16 178 646	16 634 911	4 356 034	22 248 658	17 695 614	77 048 538
Budsjett 2022	15 362 605	17 478 200	5 683 025	26 031 650	19 914 400	84 470 529
Avrekning 2022	816 046	-843 289	-1 326 966	-3 782 942	- 2 218 786	- 7 421 262

Dei fleste av kommunane i samarbeidet fekk eit mindreforbruk ved slutten av året i forhold til budsjett, medan ein kommune fekk eit meirforbruk. Årsaka til dette er hovudsakeleg at kostnadene for statlege tiltak er så høge at det fører til store endringar både i innsparingar og utgifter. Ein ser også etter kvart effekten av at barnevernstenesta har utarbeidd eit føreseieleleg system for godtgjering av fosterheimar.

## AVDELINGSLEIAR SI OPPSUMMERING OG VURDERING

Tenesta har over fleire år budd seg på barnevernsreforma som vart sett i verk i 2022. Vi ser at reforma utfordrar oss i forhold til fagutvikling, organisering og behovet for å styrke tverrfagleg samhandling. Dette er spanande og krevjande arbeid. Ved årsskiftet 2023 vart ny barnevernlov gjeldande. 2022 har også hatt fokus på å forberede seg til dette og vi ser at det vil prege 2023 å sikre at vi arbeider rett etter ny lov.

Tenesta erfarte ein massiv auke i talet på uromeldingar under pandemien. Talet på meldingar har i 2022 gått ned i forhold til dette. Nedgangen er i hovudsak knytt til meldingar som gjeld barn som har aktiv sak i barnevernet. Vi erfarer at innhaldet i meldingane er alvorlege og komplekse. Talet på meldingar varierer mellom kommunane, men ein ser at alvorsgraden og kompleksiteten i meldingane er den same.

Vi erfarer også at fleire av barna vi får melding om har alvorlege psykiske vanskar som gjer det krevjande for foreldra å gi barna god nok omsorg og oppfølging. Vi har også fleire saker der rus hjå ungdom er ein del av vanskane ungdomen har. Desse problemstillingane utfordrar oss i forhold til tverrfagleg samhandling både internt i kommunane og med helseføretak og statleg barnevern.

Barn som fortel om vald frå foreldre er også ei aukande problemstilling. I dei fleste av desse sakene samarbeider vi med politiet og barna vert sendt til tilrettelagt avhøyr på barnehuset i Ålesund. Dette er krevjande for barna, foreldre og andre involverte og kan nokre gongar føre til at barna må hasteplasserast. Dette tek mykje av barnevernstenesta si tid og ressursar.

Talet på barn som får tiltak i heimen har gått jamt oppover sidan 2014, auken frå 2020 til 2022 er reelt sett høgare då tenesta avslutta tiltaket for einsleg mindreårige ved årsskiftet 2022, slik at desse ikkje lenger er ein del av talgrunlaget. Alvorsgraden og kompleksiteten i sakene utfordrar kapasiteten til alle seksjonane i tenesta.

Vanylven kommune kom inn i samarbeidet ved årsskiftet 2023. Det er spanande og kjekt å gjere seg kjend med ei ny kommune. Det utfordrar oss i høve omstillingsevne og gir praktiske utfordringar i høve køyrelengd og tidsbruk.

## HELSESTASJON

Helsestasjonen er ei teneste for alle mellom 0 og 20 år og omfattar svangerskaps- og barselomsorg, helsestasjonsteneste 0-5 år, skulehelseteneste 6-20 år og helsestasjon for ungdom og studentar (HFUS). I tillegg er det psykologteneste for dei opp til 23. Vidare vert det gjennomført mottakssamtalar/oppfølging av flyktningar.

Kommunehelsetenestelova og nasjonale faglege retningslinjer er førande for tenestene ved helsestasjonen.

Helsestasjonen har i fleire år fått tilskot frå Helsedirektoratet, noko som har vore viktig for å få ein godt bemanna helsestasjon. Ulike stillingar har vore knytt til desse midlane. Helsestasjonen har også gjennom fleire år hatt eit godt samarbeid med Høgskulen i Volda og Studentsamskipnaden kring helsestasjon for studentar.

I Volda kommune vart det fødd 98 barn i 2022. Alle barn har ein lovfesta rett til oppfølging av helsa si.

Koronapandemien har hatt konsekvensar for helsestasjonen, men i løpet av sommaren 2022 blei dei fleste smittevernstiltaka og vaksinasjonsdagar redusert. Dette gjorde at ein sommaren og inn i hausten var nær ordinær drift på helsestasjonen.

## STRUKTURKVALITET

Volda helsestasjonen held til i 1. høgda på rådhuset i Volda. I tillegg vert det drifta helsestasjon i Hornindal og eit kontor ved Øyra, Bratteberg og Dalsfjord skular, Volda ungdomsskule og Volda vidaregåande skule.

Som dei *Nasjonale faglege retningslinjer for det helsefremmande og førebyggjande arbeidet i helsestasjon, skulehelseteneste og helsestasjon for ungdom* tilrår, er det tilsett jordmor, helsesjukepleiar og lege ved helsestasjonen. Vidare er det knytt fysioterapeut og psykolog til tenesta.

Volda kommune har ein geografi som gjer det naudsynt med ferje til og frå Folkestad og Dalsfjord, og det er lang reiseveg mellom Volda og Hornindal. Skulehelsetenesta skal dekkje 10 skular frå barneskule til vidaregåande skule. Strukturen og geografien tilseier at noko tid går med til transport. 5 skular har eigne kontor til skulehelsetenesta i dag.

Helsestasjonen har mange faste oppgåver som skal gjennomførast. Åtte faste konsultasjonar for gravide, 14 for alle barn i alderen 0-5 år, trefftid/oppfølging, vaksinerings og undervisning/samarbeid i skulehelsetenesta. I tillegg kjem oppgåver knytt til oppfølging kring psykisk helse, funksjonshindringar, premature barn, kreft, rettleiing av foreldre, ungdomar og

flyktningar, bruk av tolk, smittevern og testing av nykomne utanlandsstudentar, arbeidsinnvandrar og familiesameinte.

For å sikre at dei lovpålagde oppgåvene vert utført, vert det kvart halvår utarbeidd arbeidsplanar for dei tilsette.

Både nasjonalt og lokalt har ein merka større pågang av personar med psykisk uhelse. Dei som har hatt utfordringar frå før, ser no ut til å streve enno meir. Både helsesjukepleiarar, FUR (foreldre- og ungdomsrettleiar) og psykologen opplever dette.

---

## TAL TILSETTE

Stilling	Årsverk med prosjektstillingar 2022
Jordmor	1,0
Helsesjukepleiar	8,65 (inkl. 0,8 sjukepleier vikar)
Helsestasjonslege	0,3
Psykolog	1,0
Fysioterapeut	0,6 (0,6% er prosjekt)
Merkantil	0,8 (8% er prosjekt)
Familie- og ungdomsrettleiar	1,0 (engasjement)
Koordinator tidleg innsats	1,0
Folkehelsekoordinator	1,0 (redusert til 0,5 frå 01.01.23)

Helsestasjonen får etter søknad årlege tilskot frå Helsedirektoratet. Desse midlane vert nytta til mellombelse stillingar. Der kjem og midlar ifrå IMDI knytt til busetting av flyktningar (147 i 2022), som også vert brukt til mellombelse stillingar. I tillegg finansierte HiVolda og Studentsamskipnaden ei 20 % stilling helsesjukepleiar i 2022 knytt til helsestasjon for studentar.

Desse midlane er ein nødvendig og viktig ressurs for drifta av helsestasjonen. Den største utfordringa siste åra har likevel vore å finne vikar for helsesjukepleiarar og få tilsett helsesjukepleiar i ledige stillingar. Det har medført lange periodar med vakanse og/eller tilsettingar av anna faggruppe. Det ser likevel ut til at det er fleire helsesjukepleiarar i marknaden, og ein lykkast i august med å tilsette ein helsesjukepleiar i fast 100 % stilling.

Merkantil tilsett sin viktigaste funksjon er å sjå til at brukarane unngår smitte ved helsestasjonen og klargjering før konsultasjon med helsesjukepleier, som til dømes vekt- og høgdemåling. I tillegg styrer ho logistikken med alle som kjem inn døra på helsestasjonen. Denne funksjonen er viktig for god omdømebygging.



	2022			
	Volda	Kostragr 7	Fylket	Landet
Avtalte årsverk i helsestasjon- og skulehelseteneste pr 10000 innb 0-20 år	67,9	52,1	53,7	52,3

Kjelde: Kostra



## KOMPETANSE

### *Kommunen skal:*

- *Legge til rette slik at tjenesten og personell blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter og slik at tilstrekkelig fagkompetanse sikres i tjenesten, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 første ledd bokstav c. og d.*
- *Sørge for å ha tilgang på nødvendig personell for de oppgavene tjenesten skal utføre og ha en hensiktsmessig arbeidsfordeling mellom personellet.*
- *Sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor det aktuelle fagfeltet, jf. forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten § 7.*

Å møte alle brukarar i alle aldrar og livssituasjonar gir behov for ulike kompetanse. Helsestasjonen har ei godt sammansett faggruppe som skal ha tilstrekkeleg fagkompetanse. I 2022 vart ein stor del kompetanseutvikling gjennomført via web.

*Kursing i 2022:*

Heile helsestasjonen vart med i BTI-satsinga som byrja i mai 2022, og tilsette har delteke i *Tidleg Inn 0-2 år* som har som mål å førebygge vald og rus i graviditet og barselstid og styrke kompetansen til å stå i dei vanskelege samtalanene knytt til dette.

Barnefysioterapeut har teke vidareutdanning retta mot barn og unge.

## ØKONOMI

	2022 kroner pr innbygger			
	Volda	Kostragr 7	Fylket	Landet
Netto driftsutgifter helsestasjon- og skulehelseteneste pr innb	995	940	908	919

## PROSESSKVALITET

Helsestasjonen gjennomfører avdelingsmøte annankvar veke for ei kort oppsummering og gjennomgang av arbeidet. Annankvar veke held psykologen fram med rettleiing av tilsette. I 2022 vart frekvens av fagmøte for småbarn 0-5 år, skulebarn og ungdom auka for og å kunne ta hand om undervisning innan relevante tema. Dette med tanke på fagutvikling og samordning mellom tenesteutøvarane.

Helsestasjonen har elles faste møte med barnevernstenesta og tannhelsetenesta 2 til 4 ggr pr år. Ein har også fått på plass samarbeid med BUP gjennom deltaking i *ressursteam barnehage*.

*Kommunejordmor:*

Jordmorressursen vart auka til 100 % stilling i samband med kommunesamanslåinga.

Svangerskaps- og barselomsorga gir støtte og helsefremmande informasjon til foreldre gjennom samtale og kartlegging. Ved uro skal jordmor i samarbeid med foreldre, fastlege, helsesjukepleiar, kommunale instansar eller spesialisthelsetenesta, finne ut kva tiltak som kan vere aktuelle. Tverrfagleg og tverrsektorielt samarbeid er ein viktig del av arbeidet. Jordmor skal også tilby tidleg heimebesøk til alle nybakte foreldre innan 48 t etter utreise frå sjukehuset.

*Helsesjukepleiar:*

Helsesjukepleiarane sine arbeidsoppgåver vert fordelt utifrå fagkunnskap og eigenskapar. Barnehagar/skular får eigne kontaktpersonar, medan småbarnskontrollar vert fordelt utifrå område i kommunen.

Arbeidsoppgåver knytt til HFUS, ressursteam, tverrfaglege samhandlingsgrupper (TSG), flyktingar, smittevern/testing, kriseomsorgsgruppe, korona- og influensavaksineringsvert det laga eigen plan for.

*Foreldrerettleiing* vert gjennomført i grupper som ICDP for minoritetar. Individuell rettleiing vert gjennomført ved behov i konsultasjonane.

*HFUS* – er eit lovpålagt drop-in tilbod for ungdom opp til 20 år, og i Volda også for studentar utan øvre aldersgrense. Tilbodet er lokalisert ved helsestasjonen i sentrum. På tysdagar er det helsesjukepleier og lege til stades kl 14.00-16.30, medan det torsdagar er 2 helsesjukepleiar til stades kl 14.00-16.00.

*Fysioterapeut* gjennomfører individuelle vurderingar av småbarn, gjennomfører grupper for småbarn og på skular og er med i undervisning i klasser og foreldremøte.

*FUR* (foreldre og ungdomsrettleiar) er i dag ei engasjementstilling. Ho er barnevernspedagog, og har god kompetanse på arbeid med ungdom. Ho har vore nytta inn i grunnskulen og vidaregåande skule med trefftid og oppfølgjande samtalar. Ho har jobba med foreldrerettleiing i tett samarbeid med helsesjukepleiarar og psykolog.

*Kommunepsykolog:*

Psykolog er det stor etterspørsel etter. Ein stor del av stillinga vert nytta til individuelle samtalar. Måla er å redusere tal på konsultasjonar og heller auke det førebyggjande arbeidet. I tillegg gjennomfører han rettleiing av tilsette, deltek på mange TSG-grupper, ressursgrupper og i kriseomsorgsgruppa.

Statistikk for helsestasjonen viser ein liten nedgang i talet på konsultasjonar samla sett dei siste åra. Talet telefonkonsultasjonar har vore om lag det same i 2021 og 2022.

	2020	2021	2022
Konsultasjonar	8140	7338	6213
Telefonkonsultasjonar	2024	1562	1548

Statistikk Hspro - fagprogram



---

## TVERRFAGLEG SAMARBEID

For å få til ei god førebyggjande og helsefremjande teneste, er tverrfagleg og tverrsektorielt samarbeid og samhandling naudsynt. Ved helsestasjonen er samarbeid med barn/ungdom og foreldre det viktigaste, saman med samarbeidet med dei tilsette i barnehagar og skular.

Strukturert samarbeid med barnehagane starta opp i 2020 gjennom tverrfaglege samhandlingsgrupper TSG og har halde fram i 2022. Dette har ein tru på vil styrke samhandlinga kring dei minste barna og familiane deira.

I skulen møter helsesjukepleiarane alle elevane. Siste åra har vore spesielle med tanke på covid-19. Dei som streva tidlegare, strevar no endå meir. Samarbeid med foreldre, klassekontakt og rektor på skulane har vore viktig, men også støtte og rettleiing frå psykologen og foreldre- og ungdomsretteiar har vore naudsynt i den vidare oppfølginga.

Jentegrupper/gutegrupper og undervisning i klasser er viktige førebyggende tiltak som vert gjennomført i samarbeid med skulen og FUR.

Helsestasjonen deltok også i 2022 på samarbeidsmøte knytt til barn med særskilte behov. Foreldre, barnehage/skule, helsestasjon, PPT, barnevern, spes.ped, BUP har vore viktige samarbeidspartar i slike møte. Barn med samansette behov og rett til koordinator og individuell plan, kan få tilbod om å nytte det digitale verktøyet Sampro – ein nettbasert individuell plan. Dette knyt saman tenesteytar og foreldre/brukarar.

*Ressursteam* for barnehage og ressursteam for skule har møte annankvar månad. Barnehagar, skular og familiar som har behov for ei tverrfagleg rådgjeving, har høve til å melde inn saker til ressursteama. Dette lågterskeltilbodet er lite brukt, og det vert arbeidd med å gjere tilbodet betre kjent.

Helsestasjonen er også deltakande i eit interkommunalt samarbeid i Sjustjerna. I dette samarbeidet har ein hatt ulike prosjekt knytt til digitalisering, utarbeiding av felles malar og prosedyrar, samt fagutvikling.

Facebook og Snapchat vert nytta for å nå ut med informasjon til brukarar av helsestasjonen.

Både psykolog og helsesjukepleiar/FUR er medlemmer i kriseomsorgsgruppa i Volda kommune.

## RESULTATKVALITET

	Del barn (prosent)			
	2022			
	Volda	Kostragr 7	Fylket	Landet
Heimebesøk av jordmor innan tre døgn	79,2	66,4	74,8	64,7
Heimebesøk av helsesjukepleiar til nyfødde	90,6	91,3	97,7	84,9
Undersøkt grunnskule 1. klasse	139,2	95,6	97,8	96,8
Undersøkt ved 2-års alder	79,6	95,6	98,1	99,2
Undersøkt ved 4-års alder	103,5	99,1	95,0	98,3
Undersøkt 8. leveveke	93,8	99,5	98,7	98,9

---

## RESULTAT FRÅ ELEVUNDERSØKINGA

Er du nøgd med skulehelsetenesta på skulen?	Svært nøgd	Nøgd	Ganske nøgd	Litt nøgd	Ikkje særleg nøgd
2022	26,2 %	38,8 %	17,3 %	*	*
2021	34,1 %	40,1 %	13,3 %	8,1 %	4,4 %
2020	38,9 %	38,9 %	13,3 %	5,9 %	3,1 %
2019	31,4 %	37,2 %	14,9 %	7,3 %	9,2 %

\*Resultata er prikk

Resultata frå Elevundersøkinga viser at ein stor del av elevane er nøgde med skulehelsetenesta, men det er ein nedgang på dei høgaste scora frå 2021 til 2022.

Helsestasjonen har ikkje gjennomført egne brukarundersøkingar i 2022.

---

## VAKSINASJON

Koronavaksinering har vore ein stor del av helsestasjonen sitt arbeid siste åra. Utetter i 2022 vart dette arbeidet trappa ned. Siste halvår av 2022 er det innbyggjarar over 65 år og innbyggjarar med underliggende sjukdomar som har fått tilbod om oppfriskingsdosar.

## FOLKEHELSEBAROMETER 2023

Bumiljø er temaet for folkehelseprofilen i 2023. Indikatorane som vert presentert i profilen er valt med tanke på helsefremjande og førebyggjande arbeid. Tal frå Ungdata-undersøkinga kjem ikkje fram i denne oversikta. Volda kommune kjem godt ut på dei aller fleste av indikatorane i Folkehelsebarometeret 2023.

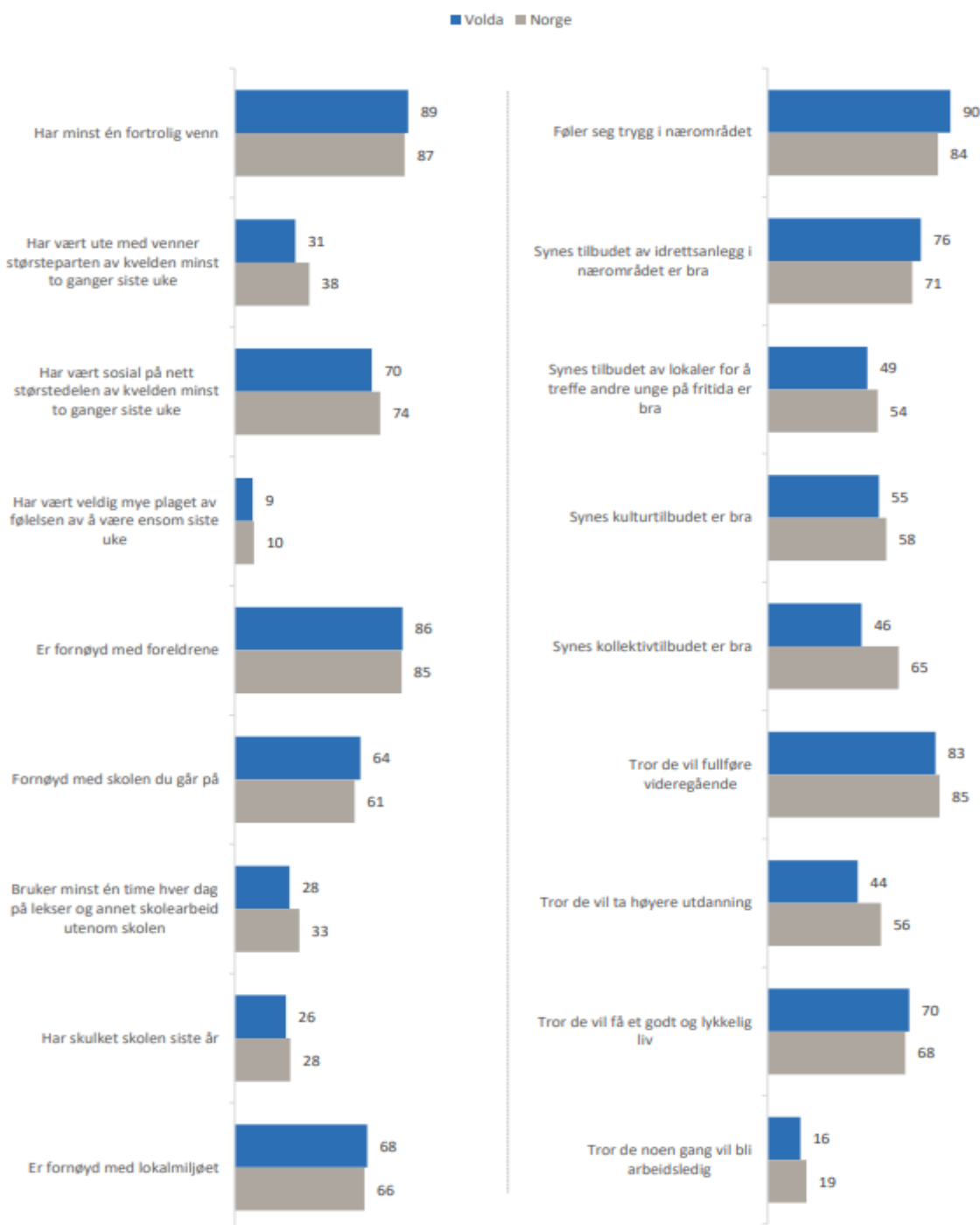
Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Volda
Befolkning	1 Andel barn, 0-17 år	20,0	20,6	20,4	prosent	
	2 Andel over 80 år	5,4	5,1	4,4	prosent	
	3 Andel 80 år+, framskrevet til 2040	8,5	9,8	8,2	prosent	
	4 Personer som bor alene, 45 år +	23,5	24,9	26,3	prosent	
	5 Befolkningsvekst	0,26	0,11	0,63	prosent	
Oppvekst og levekår	6 VGS eller høyere utdanning, 30-39 år	86	80	81	prosent	
	7 Vedvarende lav inntekt, 0-17 år	9,5	8,7	12	prosent	
	8 Inntektsulikhet, P90/P10	2,6	2,6	2,8	-	
	9 Barn av enslige forsørgere	12,6	13,6	14,7	prosent	
	10 Unge som står utenfor, 15-29 år	8,8	8,7	9,5	prosent (a,k)	
	11 Leier bolig, 45 år +	11,6	11,8	12,2	prosent	
	12 Bor trangt, 0-17 år	14	13	18	prosent	
	13 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	23	25	23	prosent (k)	
	14 Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	24	23	24	prosent (k)	
	15 Gjennomføring i vdg. opplæring	79	81	79	prosent (k)	
16 Høy tilfredshet med livet, Ungd. 2022	**	-	50	prosent (a,k)		
Miljø, sladder ogulykker	17 Drikkevann, hygienisk og stabilt	95,1	85,3	90,7	prosent	
	18 Luftkvalitet, finkornet svevestøv	2,8	2,8	4,8	µg/m³	
	19 Trygt i nærmiljøet, Ungdata 2022	**	-	84	prosent (a,k)	
	20 Fritidsorganisasjon, Ungd. 2022	**	-	58	prosent (a,k)	
	21 Fornøyd m/ lokalmiljø, Ungd. 2022	**	-	67	prosent (a,k)	
	22 Fornøyd m/ treffsteder, Ungd. 2022	**	-	55	prosent (a,k)	
	23 Ensomhet, Ungdata 2022	**	-	23	prosent (a,k)	
Helse-relatert atferd	24 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	27	29	27	prosent (k)	
	25 Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2022	**	-	45	prosent (a,k)	
	26 Røyking, kvinner	-	2,8	2,8	prosent (a)	
Helsestilstand	27 Forventet levealder, menn	81,6	80,7	80,1	år	
	28 Forventet levealder, kvinner	85,7	84,6	83,9	år	
	29 Utd.forskjeller i forventet levealder	5,9	4,2	5,1	år	
	30 Psykiske sympt./lidelser, 0-74 år	164	156	160	per 1000 (a,k)	
	31 Overvekt og fedme, 17 år	22	24	22	prosent (k)	
	32 Hjerte- og karsykdom	17,2	16,6	17,2	per 1000 (a,k)	
	33 Antibiotikabruk, resepter	236	273	262	per 1000 (a,k)	
	34 Vaksinasjonsdekning, meslinger, 9 år	98,2	97,9	97,3	prosent	



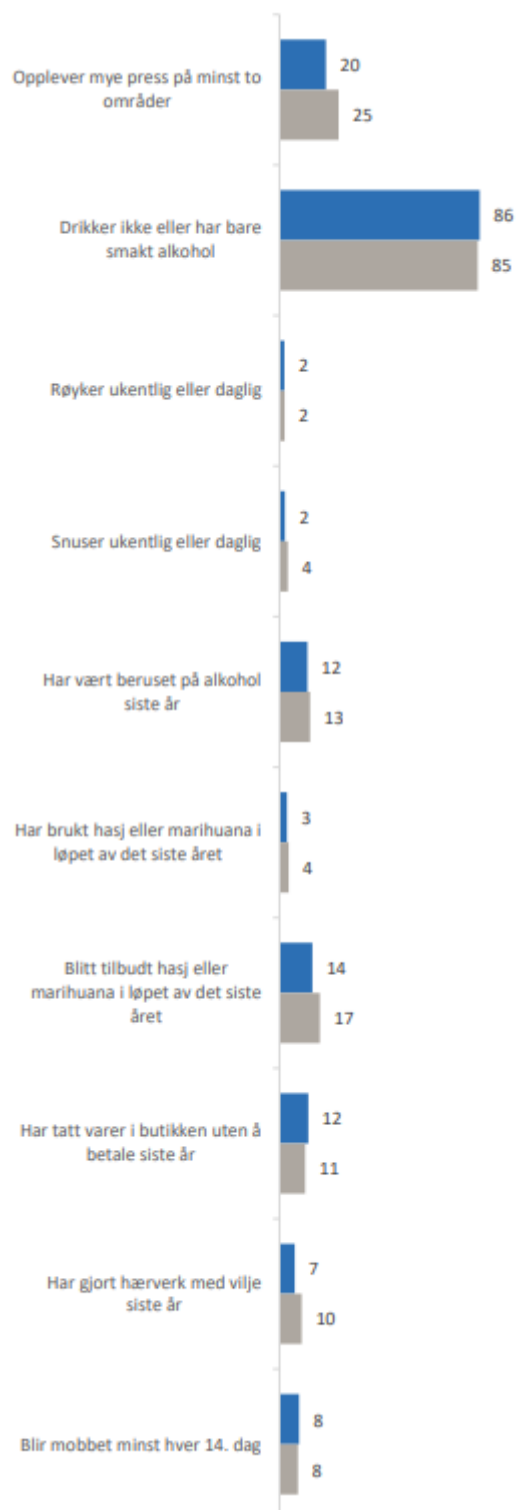
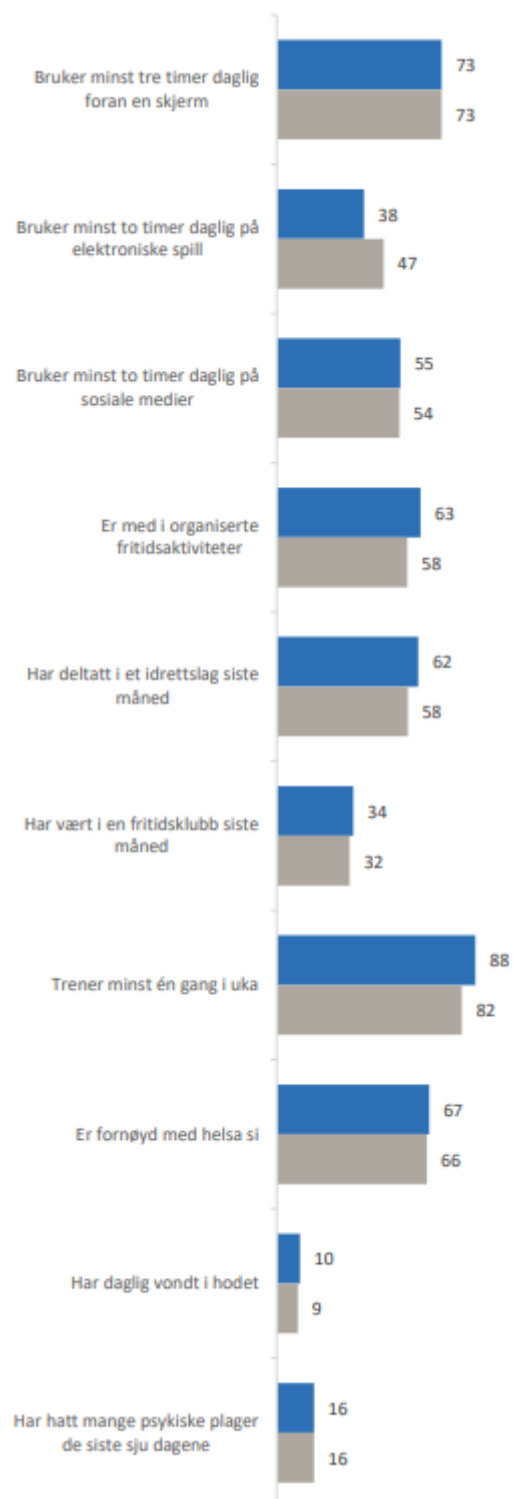
## UNGDATA- UNDERSØKING 2023

Ungdata-undersøkingsa vart gjennomført vinteren 2023, men ein har valt å presentere resultatane i tilstandsrapporten for 2022. Det store biletet viser at dei fleste ungdomsskuleelevane i Volda trivest og har det bra. På dei fleste spørsmåla svarar elevane mest slik ungdom elles i landet har svart. Likevel skil ungdom i Volda seg ut ved at dei trenar meir, er meir nøgde med skulen dei går på, og dei kjenner seg trygge i nærmiljøet.

### Ungdomssteget

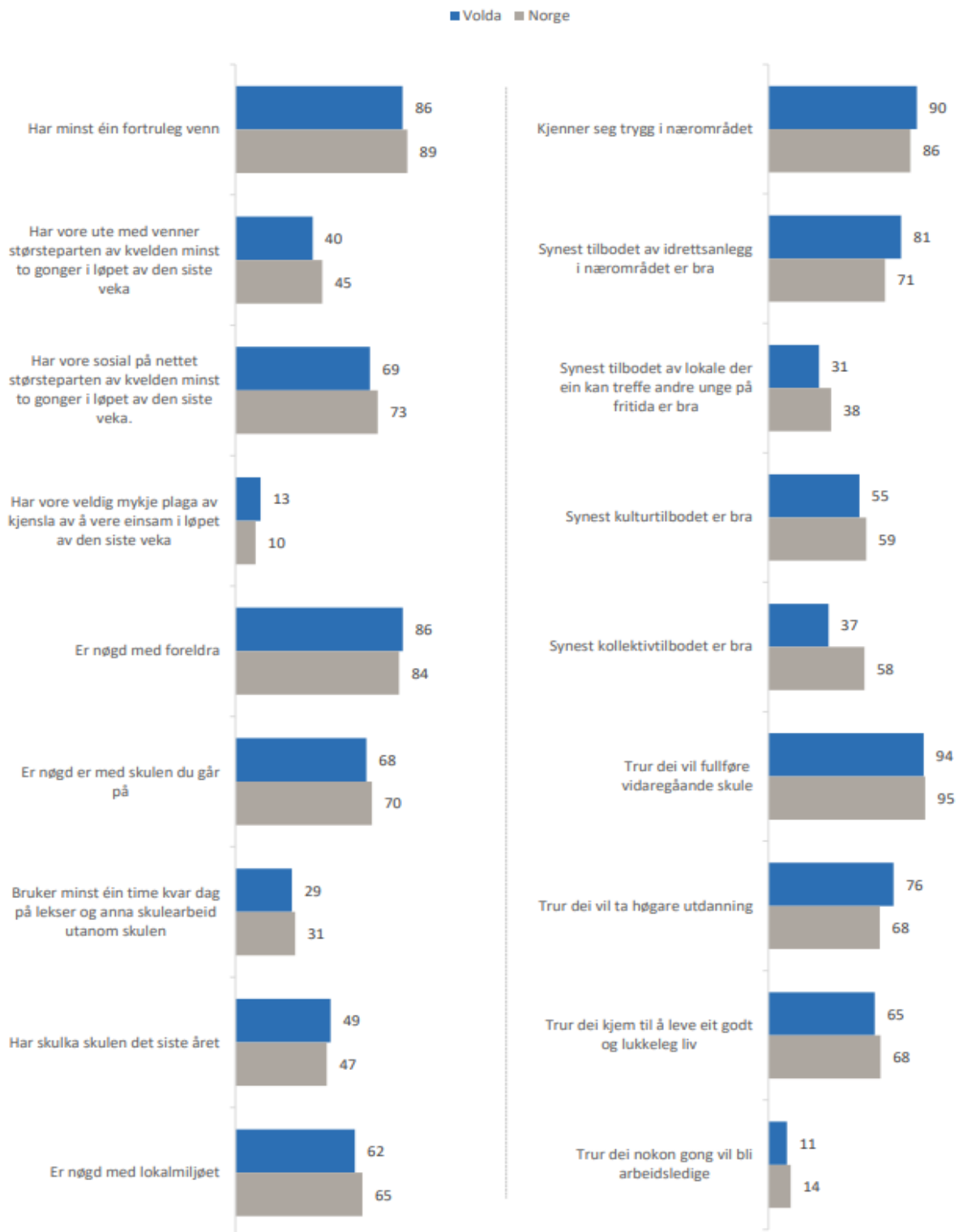


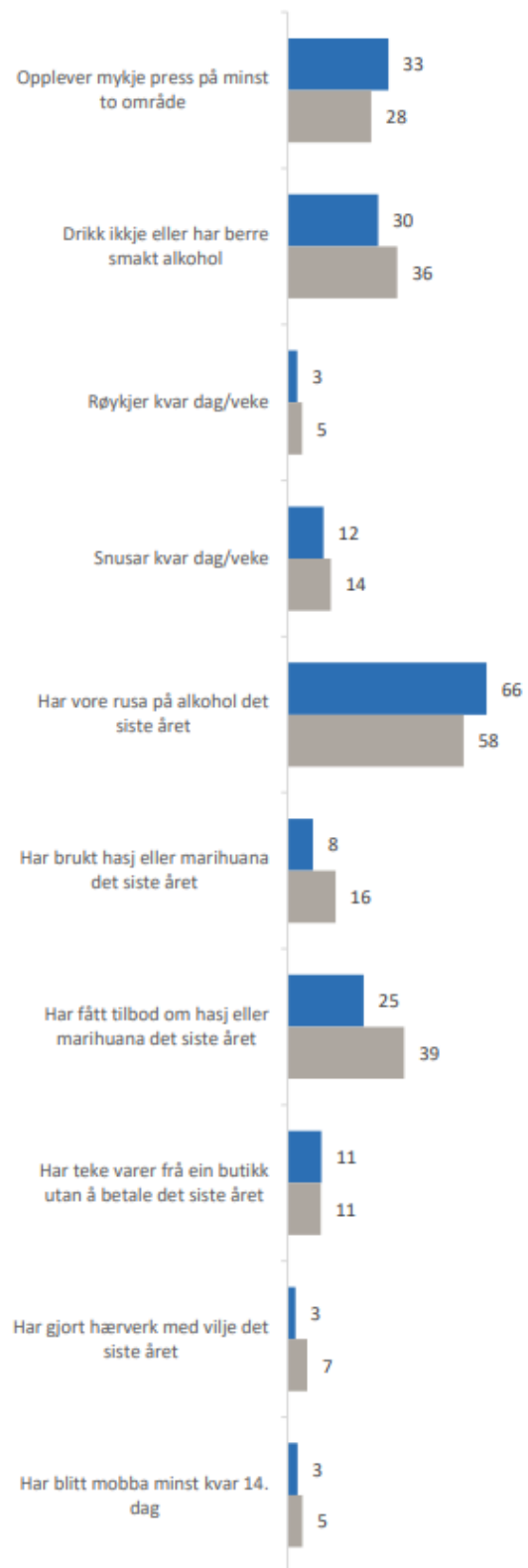
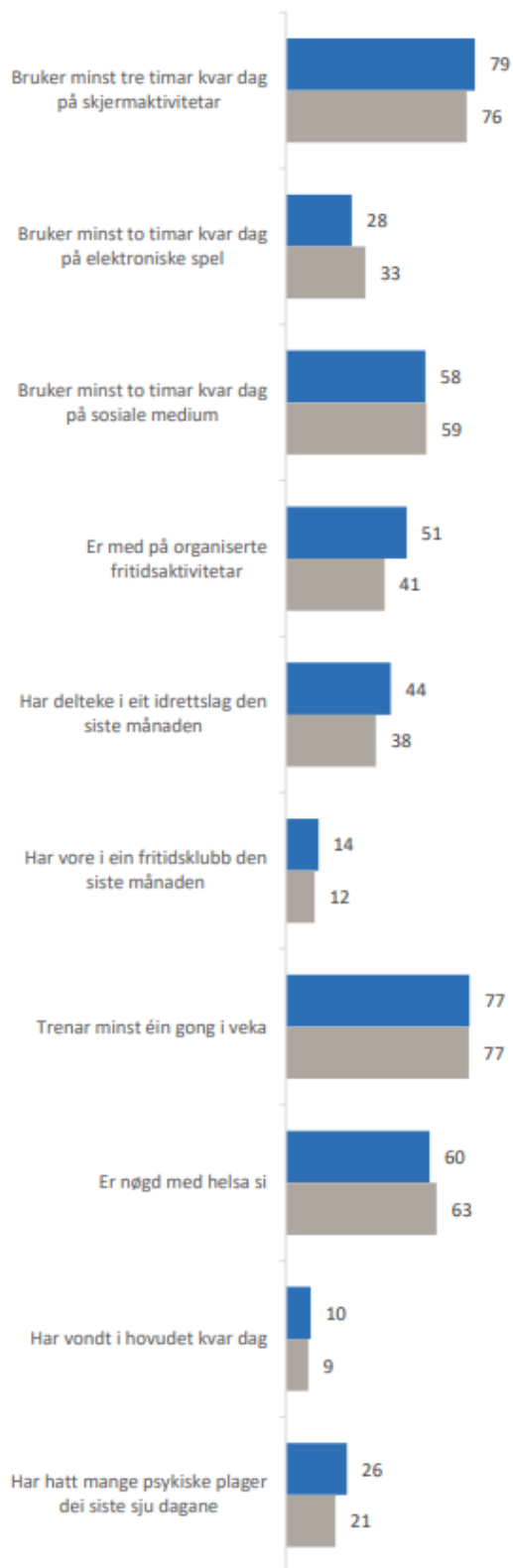




Resultata for vidaregåande skule er gjennomført på Volda vidaregåande skule. Her vert det ikkje skilt mellom ungdom som bur i Volda og andre stader. Resultata må difor sjåast på litt annleis enn resultata frå ungdomssteget.

## Vidaregåande skule







## AVDELINGSLEIAR SI OPPSUMMERING OG VURDERING

Som primærhelseteneste møter helsestasjonen alle aldersgrupper frå gravide og opp til 25 år. Dei fleste har det godt, men ein møter også dei som har utfordringar.

Smittesituasjonen betra seg utetter i 2022, men første halvåret var det framleis krav til strengt smittevern. Siste halvår har ein kome over til nesten ordinær drift.

Gruppetilbod som fødselsførebuande kurs, jente/gutegrupper og kurs for barn med to heimar har vorte gjenoppretta. Jente/gutegrupper har vorte gjennomført på dei fleste skular og *Barn med 2 heimar* har vorte gjennomført på Øyra, Bratteberg, Mork og Hornindal skular.

I 2022 vart det fødd 98 barn i kommunen, og jordmora ga tilbod om tidleg heimebesøk til alle. Helsestasjon for ungdom og studentar fungerte godt i 2022. Dei som nyttar HFUS møter opp på helsestasjonen. Det er flest studentar som nyttar tilbodet, og samla er det nær dobbelt så mange jenter som gutar. I alt hadde HSFU 647 konsultasjonar i 2022.

Auken i tilvisingar til psykolog frå foreldre, helsesjukepleiarar, lærarar og legar har halde fram i 2022. Psykologen opplever at individuelle konsultasjonar tek mykje tid og at det har mindre effekt enn systemretta arbeid. I dei tverrfaglege samhandlingsgruppene som vart oppretta i 2020, har psykologen fått høve til meir systemretta arbeid, og dette vart vidareutvikla i 2022.

Det har vist seg vanskeleg å rekruttere helsesjukepleiarar ved sjukdom og vakansar. Dette sidan det vert utdanna for få helsesjukepleiarar i høve til behovet. På helsestasjonen har ein difor hatt barnevernspedagog og sjukepleier som vikar for helsesjukepleiar også i 2022. Ein barnevernspedagog kan gjere mange oppgåver, men ikkje lovpålagde helsesjukepleiefaglege oppgåver. Sjukepleiar får opplæring til å utføre 2 og 4-års kontrollar, og etterslep frå 2021 er teke inn att.

Helsestasjonen har i 2022 ikkje hatt tilbod om reisevaksinering.

Helsedirektoratet sine tilskotsordningar er positive, men arbeidskrevjande med tanke på søknader, utlysingar, tilsettingar, opplæring og rapportering. Avdelingsleiar har brukt mykje ressursar til dette arbeidet.

Det fysiske arbeidsmiljøet ved helsestasjonen er under oppgradering. Dei digitale verktya er fornya, og bygningsmessig er det teke nokre løft. Dårleg lydsetting mellom dei fleste av kontora er ei utfordring, og det er fare for brot på teieplikt under samtalar. Pr i dag er det berre Øyra og Dalsfjord skular som har gode lokale for skulehelsetenesta. I planlegginga av ny ungdomsskule er gode lokale til skulehelsetenesta teke omsyn til.

## BARNEHAGE

Barnehagen er første del av i utdanningsløpet. Forskning viser at det er barnehagar med høg kvalitet som er bra for barn. Desse barnehagane kan medverke til at barn får ein god barndom, vere helsefremjande, førebyggande og til å jamne ut sosiale skilnader.

---

### BARNEHAGEMYNDE

Volda kommune er lokal barnehagemynde og skal sjå til at alle barn får eit pedagogisk og trygt barnehagetilbod i samsvar med barnehagelov og rammeplan. Kommunen har ansvar for planlegging, kvalitetsutvikling og tilsyn med kommunale og private barnehagar.

Barnehagemynde har tre verkemidlar: rettleiing, tilsyn og godkjenning. Det vert lagt vekt på rettleiing, open dialog og gode samarbeidsrutinar. Risikovurdering skal ligge til grunn for val av verkemiddel.

Det er viktig at kommunen er medviten på å skilje rolla kommunen har som barnehagemynde og som barnehageeigar. Kommunen har ei utfordrande rolle når ein skal føre tilsyn og godkjenne eigne barnehagar. Samarbeid med kommunar på Søre-Sunnmøre om forvaltning og utøving av mynde vil kunne vere føremålstenleg i utøving av spesielt tre område: stadleg tilsyn, godkjenning og dispensasjon i høve bemanning og pedagogtettleik.

Etter ei risikovurdering, vart barnehageeigarar varsla i 2022 om at barnehagane i nye Volda kommune må godkjennast og re-godkjennast.

Statsforvaltaren førte i 2022 tilsyn med Volda kommune som barnehagemynde jf. barnehagelova §§ 10 og 53. Det vart gjennomført intervju med kommunalsjef, avdelingsleiar barnehage, styrar i kommunal barnehage, styrar i privat barnehage og eigar av ein av dei private barnehagane.

Det vart ikkje funne regelverksbrot i tilsynet. I rapporten frå Statsforvaltaren står det:

*Volda kommune har omfattande planar og møteverksemd som syner at dei har eit tett samarbeid med barnehagane i kommunen, både kommunale og private. Det vi har fått tilsendt av dokumentasjon og informasjonen vi har fått gjennom intervju, tyder på at kommunen gjer mykje godt arbeid i barnehagesektoren.*

## STRUKTURKVALITET

### BARNEHAGEPLASSAR

Volda kommune har 8 kommunale- og 6 private heildagsbarnehagar. Det er 581 barn per 01.06.23 i barnehage, og fordelinga mellom kommunal og privat barnehage er om lag 60/40.

Volda kommune har ansvar for å sikre at kommunen har nok barnehageplassar. Oversikta viser tal barn i prosent som hadde barnehageplass i 2022:

	Volda	Kostragr 7	Møre og Romsdal
1-5 år	95,9	93,3	94,9

Kjelde: Kostra



Barn som fyller eitt år seinast innan utgangen av november, har rett til ein barnehageplass innan utgangen av månaden barnet fyller eitt år. Utfordring til ein del foreldre er at barn som fyller eitt år etter utgangen av november ikkje har rett til barnehageplass før august året etter.

Kjøp av Bratteberg barnehage og nedlegging av Sollia barnehage har ført til at kommunen ikkje har overkapasitet av barnehageplassar i sentrum. Auka tal flyktningar det siste året, i hovudsak frå Ukraina, var medverkande til at ein i fjor haust måtte signalisere at det ikkje var ledige barnehageplassar i sentrum, og at kommunen i større grad må vurdere busetting utanfor sentrum.

Det er auka barnetal i indre krins. Bemanning og tid til administrasjon i Austefjord barnehage er auka, slik at alle kan få tilbod om barnehageplass. Det er fleire barn som bur på Mork og Lid som ikkje har fått barnehageplass i Mork barnehage. Folkestad barnehage har eit relativt stabilt barnetal. I Dalsfjorden har Lauvstad barnehage noko lågare barnetal enn det har vore ein periode. I sentrum er det Bratteberg barnehage som har ledige plassar. Kjem det mange barnehagebarn til sentrum framover, må ein vurdere å etablere mellombelse barnehageplassar for ein periode.

---

## OPEN BARNEHAGE

I tillegg til heildagsbarnehagar har kommunen ein privat open barnehage. Open barnehage er eit gratis barnehagetilbod der omsorgspersonar er saman med barnet heile opningstida. For dei med barn i alderen 0-1 år eller som kjem flyttande til kommunen, er dette ein fin måte å bli kjent med andre på.

---

## ØKONOMI – KOSTNADSNIVÅ, TILSKOT TIL PRIVATE BARNEHAGAR OG REDUSERT FORELDREBETALING

	Volda	Kostragr 7	Møre og Romsdal
Brutto driftsutgifter andel av totale utgifter (prosent)	10,7	11,5	10,5
Barnehage brutto driftsutgifter beløp pr. innb. (kr.)	11 127	10 915	10 593
Korrigerte brutto driftsutgifter i kr. per barn i kommunal barnehage	176 441	179 625	185 760

Kjelde: Kostra



Kommunen skal etter forskrift om tildeling av tilskot til private barnehagar sikre at private barnehagar vert likeverdig handsama med dei kommunale barnehagane. Grunnlag for tilskot er kommunen sitt rekneskap for barnehagedrift i dei kommunale barnehagane to år tilbake i tid.

#### TILSKOTSSATS PRIVATE BARNEHAGAR

	Volda kommune 2022	Nasjonal 2022	Volda kommune 2023	Nasjonal 2023
Barn 0-2 år	238 773	244 300	262 473	262 800
Barn 3-6 år	115 516	119 100	129 259	130 000
Kapitaltilskot per plass	9 500	9 500	11 800	11 800

Private barnehagar kan, med bakgrunn i vedtektene sine, gi tilbod til barn som ikkje bur i Volda kommune. Dersom private barnehagar tek inn barn frå andre kommunar, har Volda kommune rett til å søkje bustadkommunen om refusjon av kostnader til ordinær drift. Det er då nasjonal sats som er grunnlaget for refusjon. Det er barn frå Ørsta kommune som nyttar barnehageplass i Volda kommune. Volda kommune har også barn som nyttar barnehageplass i andre kommunar.

Foreldre skal ikkje betale meir enn makspris for ein barnehageplass, og det er Stortinget som fastset kor mykje ein skal betale. Betaling for kost kjem i tillegg. Det er innført følgjande moderasjonsordningar; søskenmoderasjon for barn i barnehage og redusert foreldrebetaling / gratis kjernetid på grunn av låg inntekt.

Foreldrebetaling skal reknast ut frå hushaldet si samla skattepliktige kapital- og personinntekt. Dersom maksprisen er høgare enn 6 prosent, skal familiar som har søkt, få innvilga redusert foreldrebetaling. Er barnet 2, 3, 4, 5 eller 6 år med utsett skulestart, med låg inntekt får ein etter søknad innvilga 20 timar gratis opphaldstid per veke.

Det er ei auke på familiar med redusert betaling i barnehagane og det kan tyde på at ordninga er godt kjent, og fleire familiar får redusert foreldrebetaling.

Tal på familiar	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Redusert foreldrebetaling og 20 t. gratis opphaldstid	37	59	53	72	71	75

Kjelde: Basil pr 15.12.22

Vigilo (nytt oppvekstadministrativt program) vil bidra til at det vert lettare for foreldre, ved at alle allereie ved søknad om barnehageplass, får informasjon om ordninga. Administrasjonen vil få letta arbeid ved at ein direkte i Skatteetaten hentar opplysningar om inntekt. Likevel er det slik i Volda at det stort sett er anna dokumentasjon som vert lagt til

grunn frå foreldre. Dette då det oftast er endring frå fjorårets skattemelding, til dagens inntekt. Det må som før og gjerast ei vurdering av kvar enkelt søknad og gjerast vedtak.



## KOMPETANSE

### KOMPETANSESTRATEGIEN «BARNEHAGEN FOR EN NY TID» NASJONAL BARNEHAGESTRATEGI MOT 2030

Regjeringa sin nye barnehagestrategi har tre satsingsområde som skal medverke til at alle barn skal ha tilgang til eit likeverdig barnehagetilbod i heile landet.

#### 1. Auka kompetanse

- Minst 60 % barnehagelærarar
- Minst 25 % fagarbeidarar
- Meir kunnskap om bemanningssituasjonen om og barnehagen sitt arbeid med trygt og godt barnehagemiljø

#### 2. Fjerne økonomiske hinder for å gå i barnehage

- Halde maksimalprisen låg og vurdere moderasjonsordningane
- Vurdere strengare regulering av kostpengar i barnehagen
- Styrke innsatsen i området med intergrerings-, språk- og levekårsutfordringar
- Har nedsett ei ekspertgruppe som skal sjå på viktigheita av barnehage, skule og SFO for sosial utjamning og sosial mobilitet

#### 3. Bette styring

- Kommunen skal ha større moglegheit til å bestemme finansiering og krav til barnehagar

- Offentlege tilskot og foreldrebetaling skal gå til drift av barnehagar og stimulere til kvalitetsutvikling
- Private barnehagar skal vere ein del av det kommunale velferdstilbodet, ikkje eit investeringsobjekt for kommersielle interesser

Volda kommune har høg dekning barnehagelærarar i kommunale og private barnehagar. Det er eit kvalitetsstempel. Ulempa er at det ikkje er fullt ut kompensert for plantida til barnehagelærarane. Konsekvensen er at minimumskrava som barnehagane i utgangspunktet oppfyller, gjeld nokre timar per dag, og ikkje heile opningstida.

I Volda er bemanninga styrka mellom dei yngste barna, og det kjem i møte noko av utfordringa som er knytt til plantida.

Utdanning per 15.12.22	Volda kommune (kommunale og private) %	Nasjonalt gjennomsnitt %
Barnehagelærar	52,5	42
Tilsvarande bhg.lærar utd.	1,1	1,2
Anna ped.utdanning	1,5	1,9
Anna høgare utdanning	0,7	1,6
Barne- og ungdomsarbeidar	12,5	22,6
Anna fagarbeidar utd.	1,8	5,0
Assistent	29,9	26,1

Kjelde: Barnehagefakta.no

	Volda kommune (kommunale og private)	Nasjonalt gjennomsnitt
Barn per tilsett	5.4	5.7
Barn per barnehagelærar	10,2	13.3

Kjelde: Barnehagefakta.no

Oversikta viser at det er færre barne- og ungdomsarbeidarar i kommunen enn gjennomsnittet nasjonalt. Dette er noko barnehagemynde vil følgje opp i møte med barnehageeigar.

Den nasjonale styrarutdanninga er eit viktig tiltak for utvikling av gode leiarar. I løpet av det siste året er det tre styrarar som har fullført den nasjonale styrarutdanninga. Styrarane opplever utdanninga som praksisnær og svært relevant. Ein styrar har starta på utdanninga det siste året. Tre barnehagelærarar tek vidareutdanning.

Det er færre søkjarar til barnehagelærerutdanning, og dette er noko ein bør vere uroa over sidan ein vil trenge fleire barnehagelærar framover.

---

## SAMARBEID MED NAV ARBEIDSLIVSSENTER – BRANSJESATSING BARNEHAGE

Barnehage er ein av sju bransjar under IA-avtalen som det blir retta ekstra innsats mot, med tanke på høgt sjukefråvær og helseslitasje. Barnehagane i Volda har etablert eit tett samarbeidd med Nav Arbeidslivssenter. Arbeidet vil halde fram komande år. Det er eit høgt sjukefråvær i kommunale og private barnehagar i kommunen.

Partane i IA-avtalen er same om å redusere sjukefråvær og fråfall frå arbeidslivet gjennom å arbeide med å førebygge arbeidsmiljøarbeid og lange, gjentakande sjukefråvær. Skal vi nå dette må vi ha fungerande partssamarbeid. NAV-Arbeidslivssenteret, hovudverneombod , hovudtillitsvalde i Utdanningsforbundet, Fagforbundet og avdelingsleiar har etablert eit godt samarbeid med fleire møtepunkt gjennom året.

Tilbakemelding frå styrar:

*Vi har hatt stort fokus på arbeidsmiljøtiltak. Saman med NAV har vi jobba med konseptet «En bra dag på jobb». I starten av barnehageåret la vi opp til å prioritere dette arbeidet på personalmøta gjennom heile året. Planen var å gjennomføre to rundar med arbeidet, men vi har nettopp kome i mål med handlingsplan på runde en. No skal denne setjast i verk og evaluering av planen kjem når vi har brukt den ein stund.*

## PROSESSKVALITET

Lov om barnehagar og rammeplanen for barnehage legg vekt på prosesskvalitet, og det er ikkje tradisjon for at ein måler kva barna har lært i barnehagen. Rammeplanen legg føringar for korleis styrar, pedagogisk leiar og anna personale må legge til rette for at barna skal få møte dei ulike fagområda og bidra til positiv heilskapleg utvikling som legg vekt på omsorg, danning, leik og læring. Rammeplanen er barnehagen sitt styringsdokument for innhald.

Ein styrar skriv:

*Vi sikrar at vi er innom alle dei sju fagområda ved å sette opp tema i årsplanen gjennom året som sikrar at vi jobbar med dei ulike faga. Alle jobbar med dei same faga på same tid for å kunne*

*samarbeide og dra nytte av kvarandre og at det skal syne igjen over heile barnehagen kva vi jobbar med.*

Kompetanseutviklinga dei siste åra har medverka til gode føresetnader for felles forståing og samanheng i fagmiljøet i barnehagen og mellom leiarane i kommunen. Delingskulturen er god, og tilsette støttar og styrkar kvarandre i faglege utfordringar.

Det er utarbeidd mange gode rutinar. Det viktige arbeidet no er å syte for forankring og implementering slik at alle brukar dei aktivt. Rutinane skal sikre at tilsette handlar på ein fagleg god måte og vere ei støtte i det daglege arbeidet som sikrar lik praksis i barnehagane. Dei fleste rutinane er utarbeidd i samarbeid med dei private barnehagane. Evaluering og justering vil vere naudsynt for å sikre at dei fungerer.



Nye og oppdaterte rutinar dette barnehageåret:

- ✓ Fleirspråklege barn – plan for oppstart – flytskjema
- ✓ Støttetiltak – oppdatert og justert etter lovendring, flytskjema – samarbeid med PPT
- ✓ Plan for samanheng barnehage - skule
- ✓ Pedagogisk IKT strategi i kommunale barnehagar 2022-2024

---

## SATSINGAR

Dei kommunale- og private barnehagane har tradisjon for å samarbeide, og mykje av kompetansehevinga vert gjort i fellesskap.

---

## TRYGGLEIKSSIRKELEN (COS) – PROSJEKTMIDLAR FRÅ BUFDIR 2019-2022

Det er i prosjektperioden 2019-2022 gjennomført:

1. Barnehagetilsette: opplæring i 12 barnehagar
2. SFO-tilsette –2 kurs
3. Foreldre – 14 digitale kurs

Tryggleikssirkelen (COS-P) er eit forskingsbasert verkty som skal hjelpe primært foreldre til å forstå kva barna treng, forstå signala og kva ein må gjere for å møte barna på ein god måte. Dette påverkar positivt samspel mellom omsorgsgjevar og barnet, og relasjonen mellom dei, og skal på lang sikt medverke til å gjere barn trygge, sjølvsikre og psykisk sterke.

Pandemien og høgt sjukefråvær var medverkande til at ein måtte justere aktiviteten i prosjektperioden. Det er prioritert å få på plass samarbeidstid mellom koordinator for støttetiltak barnehage, kommunepsykolog og helsesjukepleiar.

Auka relasjonskompetanse og bruk av tryggleikssirkelen (COS) er framleis eit satsingsområde. Det er 4 nettverkssamlingar for COS-sertifiserte per år, to digitale og to fysiske samlingar. Tilsette som er sertifisert fekk i september eit oppfriskingskurs i regi av *Tilknytingspsykologene*.

Det er viktig å sikre oppfølging og støtte til både tilsette og foreldre etter at kurs/opplæring er ferdig. Nye tilsette og generelt høgt sjukefråvær i sektoren gjer at ein må halde fram med å tilby COS-opplæring med jamne mellomrom. Barnehageeigar har ei viktig rolle med å prioriterer tid og ressursar slik at kompetansen blir verande i barnehagen.



---

## REGIONAL ORDNING FOR KOMPETANSEUTVIKLING FOR BARNEHAGE (REKOMP).

Rekomp er barnehagebasert kompetanseutviklingstiltak og involverer heile personalgruppa, i partnerskap med Høgskulen i Volda. Det overordna temaet for Volda kommune er framleis Læringsmiljø – leik og språk.

Barnehagane utarbeider ei problemstilling med utgangspunkt i det overordna tema. I tillegg til to fagdagar har barnehagane gjennomført tre nettverksmøte saman med 3-4 andre barnehagar der arbeidsgruppa deltek saman med partner frå høgskulen.

### Leiarutvikling - Sjustjerna

Barnehageleiarane har to leiarsamlingar kvart år saman med leiarane frå barnehage og skule i Sjustjerna. Tema er leiing av laget rundt barnet. Gjennomføring av endringsarbeid i eigen organisasjon står sentralt, og Høgskulen i Volda har bidrege med fagleg påfyll. Elles så har ein merksemd på deling av kompetanse på tvers av kommunar, samarbeid internt i den enkelte kommune, i tillegg til at leiarane får prøve ulike verkty som dei kan ta med seg tilbake til eiga eining.

### Leiargruppeutvikling for styrarar og leiarteam i barnehagane i Sjustjerna

Målet med opplæringa er fagleg og praksisnær leiarstøtte som styrkar leiarane sitt arbeid i laget rundt barna. Tema for samlingane er leiargruppeutvikling der ein arbeider på individ-, gruppe- og organisasjonsnivå gjennom utviklingsprosessar i leiargruppa. Det er planlagt fire samlingar der Høgskulen i Volda har det faglege ansvaret.

Nokre styrarar skriv:

*Leiargruppeutviklingsprogrammet vi er i gang med er med på å forme gruppa vår. Vi har jobba fram formål og reglar. Desse reglane gjeld i grunn for alle møtearenaer som er i barnehagen. Det er viktig at alle møtearenaene skal opplevast som nyttig møta og gi oss meirverdi.*

*Leiarutvikling/kurs med Linda Viddal har hjelpt oss med å sette kulturbygging i leiarteamet i fokus.*

---

## INKLUDERING – PSYKOSOSIALT MILJØ

Inkludering er eit overordna prinsipp i visjonen vår om trygge barn og unge som deltek, meistrar og lærer.

Dei tilsette skal ha ei aktiv rolle i det førebyggjande arbeidet med psykososialt miljø i barnehagane. Barnekonvensjonen legg vekt på at barnet har rett til å bli høyrte og at ein skal legge vekt på kva som er til barnet sitt beste. Dette er også retningsgjevande for læringsmiljøet



i barnehagen. Eit godt psykososialt miljø er avgjerande for barn si læring og utvikling. Det førekjem mobbing/utestenging av barn i barnehagen i Volda kommune. Mobbing og krenkingar i barnehagen kan vere vanskeleg å avdekke, men forskning viser at eit medvite personale med høg relasjonskompetanse har evne til både å avdekke og førebygge mobbing.

Barnehagen skal legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagen og delta aktivt i planlegging av verksemda. Synspunkta til barna vert vektlagt i samsvar med alder og modning og dei skal ikkje få meir ansvar enn dei er rusta til å ta.

Tilbakemelding frå styrarane i kommunale og private barnehagar er at den største utfordringa med å sikre barn eit godt læringsmiljø er låg bemanning gjennom dagen. Det samsvarar med observasjonar og refleksjon frå koordinator for støttetiltak barnehage. Dei tilsette har god kompetanse, men barnehagane har ikkje rammevilkår som gjer det mogleg å vere tett på gjennom dagen. Styrking av det ordinære tilbodet vil redusere behovet for særskilte individuelle tiltak.

#### Andre viktige satsingar som held fram:

- Foreldreaktiv tilvenning

Nokre barnehagar prøver ut 5-dagars modell der foreldre/føresette nyttar meir tid og er aktivt deltakande for å trygge barnet.

- Vasstilvenning

Alle barnehagebarn i alderen 4-6 år får vasstilvenning 7-8 g. kvart år. Tilbakemeldingane er at dette er noko barna ser fram til. Vi får midlar frå Statsforvaltaren til å gjennomføre tiltaket.

---

## NETTVERK OG TVERRFAGLEG SAMHANDLING

Nettverka skal sikre fagleg utvikling på «sitt» område, og vere ein arena for erfaringsutveksling og samhandling. Dette året har ein hatt følgjande nettverk:

- ✓ Spesialpedagogisk nettverk
- ✓ COS-nettverk
- ✓ Nytt på nytt (oppfølging av nyutdanna barnehagelærarar)
- ✓ Styrarnettverk
- ✓ TSG (tverrfagleg samhandlingsgruppe)
- ✓ Ressursteam barnehage

## RESULTATKVALITET

Alle barnehagane har dette året gjennomført fleire kartleggingar, mellom anna knytt til *Betre Tverrfagleg Innsats (BTI)*, *KOSIP (Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis)* og arbeid med betre helsetenester for barn og unge.

Ein del av arbeidet vil bli gjennomført i samarbeid med andre internt i organisasjonen eller eksternt i Sjustjerna. Det er forventa at informasjon frå kartleggingane vil leggje føringar for kva einingane må arbeide med for å sikre alle barn eit trygt og godt læringsmiljø.

---

### FORELDREUNDERSØKINGA 2022

Resultat frå dei barnehagane som gjennomførte foreldreundersøkinga i 2022 viser at foreldre i Volda opplever at barna deira trivest godt i barnehagen. Resultata inkluderer både kommunale og private barnehagar.

På nokre andre indikatorar er foreldra mindre nøgd med tilbudet enn foreldre i fylket og i landet. Ein av indikatorane gjeld inne og utemiljøet. I budsjettet for 2023 vart det sett av midlar til å ruste opp uteområda i barnehagar, og ein kan ha forventningar om at det seinare vil syne att også i foreldreundersøkinga.

Svarprosenten varierer frå 18,9 % til 58,6 og gjennomsnitt for Volda kommune er 34,6 %. Det er langt lågare enn Møre og Romsdal og landet, der svarprosenten høvesvis er 56,7 % og 63,3 %. Tilbakemelding frå styrarane er at svarprosenten på undersøkinga må opp dersom den skal gje eit rett bilete. Vel ein å halde fram med undersøkinga, må ein i større grad samarbeide med FAU og SU for å auke svarprosenten.

	Volda	Møre og Romsdal	Landet
Ute og innemiljø	4,0	4,1	4,2
Relasjon mellom barn og vaksen	4,4	4,5	4,5
Barnet sin trivsel	4,8	4,8	4,7
Informasjon	4,2	4,2	4,3
Barnet si utvikling	4,7	4,7	4,7
Medverknad	4,2	4,3	4,3
Henting og levering	4,4	4,4	4,4
Tilvenning og skulestart	4,6	4,5	4,5
Nøgd med barnehagen	4,4	4,5	4,5

Kjelde: Udir Foreldreundersøkinga 2022

KOMMUNALE BARNEHAGAR – TAL BARN JUNI 2023

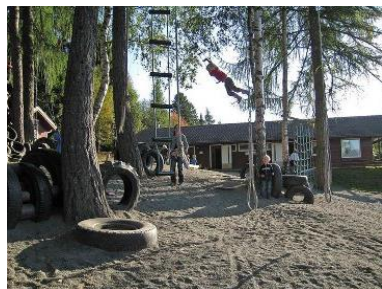
Mork barnehage - barnetal: 52



Engeset barnehage - barnetal: 56



Oppigarden barnehage - barnetal: 54



Bratteberg barnehage – barnetal: 88



Austefjord barnehage - barnetal: 15



Hornindal barnehage - barnetal: 46



Folkestad barnehage - barnetal: 18



Lauvstad barnehage - barnetal: 31



Det følger av eigaransvaret å ha forsvarleg styring og rammer for å kunne oppfylle krava i lovverket. Barnehageeigar har det overordna ansvaret for at barnehagen vert drive i samsvar med gjeldande lov og regelverk.

---

## BARNEHAGEN SOM LÆRANDE ORGANISASJON

Endring i samfunnet og i barnehagesektoren aukar kravet til omstilling og utvikling både hjå tilsette og barnehagen som organisasjon. Nye satsingar kjem både frå statleg, regionalt og lokalt nivå, og det krev tid til å reflektere og implementere ny kunnskap i organisasjonen. Det er mange gode prosessar pågåande for å utvikle kvaliteten på tenesta. I tillegg til satsingane internt i barnehagesektoren, som nemnt tidlegare, så har ein satsingar som kommunen har merksemd på: 10-faktor, heiltidskultur, personvern, nye digitale plattformer og program ein skal nytte.

---

## KOMPETANSE

Målretta rekruttering og kompetansebygging er viktig for at barn skal få eit tilbod av høg kvalitet. Volda kommune har eit godt samarbeid med Søre-Sunnmøre Opplæringskontor, og det er lagt til rette for både lærekandidatar og lærlingar i barnehagen.

Ein opplever at det er vanskelegare å rekruttere søkarar til leiarstillingar i dei kommunale barnehagane. Leiarstillingar der administrasjonsressursen er lågare enn 50 % har det vist seg vanskeleg å rekruttere søkarar til.

Fleire barnehagelærarar i dei kommunale barnehagane søkte vidareutdanning. Høgt sjukefråver i barnehagane har gjort det utfordrande å kunne innvilga søknader om vidareutdanning.

---

## FORELDREUNDERSØKING

Fleire av styrarane i dei kommunale barnehagane gir uttrykk for at svarprosenten på brukarundersøkinga må opp dersom den skal gi eit rett bilete. Det som kjem fram er at føresette er nøgde med trivsel og relasjonar, og minst nøgde med dei fysiske tilhøve i barnehagen, både inne og ute, og bemanningstettleik.

## FYSISK MILJØ – INNE OG UTE

Avonova Helse AS har kartlagt støytilhøva i dei kommunale barnehagane, der føremålet var å avklare om der er tilhøve ein kan jobbe med for å ta ned støybelastninga for dei tilsette og redusere fråveret.

*Dei viktigaste tiltaka vil handle om:*

- å avgrense lyd frå å spreie seg i romma, altså ved å utforme rom med fleire lydabsorbentar
- å hindre lyd frå å spreie seg gjennom vegg/dører og mellom etasjar
- å sjå på dei tekniske installasjonane (ventilasjon) som kan vere ei sjenerande støykjelde.»

Dei fleste kommunale barnehagar er eldre bygg, med etterslep på vedlikehaldet. Standarden på fleire av bygga er ikkje i tråd med det ein i dag forventar av ein barnehage. Fleire barnehagar har ikkje tilfredsstillande arbeidsrom, grupperom, toalett o.a. Oppigarden og Hornindal barnehagar er to barnehagar ein må sjå særskilt på framover.

Bratteberg barnehage har ein relativt god standard, medan det i Mork og Engeset barnehagar er gjennomført litt ekstra vedlikehald det siste barnehageåret.

I kommuneplanen sin samfunnsdel 2022-2034 står det at «vi skal sikre tilstrekkeleg areal for barnehagar og skular, inkludert gode uteareal»

Uteområda i barnehagane skal vere utforma slik at det gir gode moglegheiter for allsidig leik og sosial kontakt i trygge omgjevnader. Det skal gi barna glede og allsidige erfaringar ved å kunne vere ute i all slags vær. Uteområda treng å bli rusta opp då dei skal stette krav om utforsking og fysisk aktivitet og utvikling for barn i alderen 1-6 år. Krav til tryggleik må sjåast i samanheng med kravet om moglegheit til utforsking og allsidig utvikling.

Engasjerte foreldre har stått for å utbetre det fysiske uteområde og engasjementet deira var nok medverkande til at kommunestyret sette av 1 million kroner til oppgradering av leikeområde i barnehagar og skular. Det er vedteke at tre barnehagar får rusta opp sine uteområde med desse midlane. Ein treng ytterligere ressursar for å ruste opp uteområda til dei barnehagane og skulane som står att.

Kostratal for 2022, viser at Volda kommune brukar markert mindre på barnehagelokale enn kommunar i kostragr 7, fylket og landet.

	Volda	Kostragr 7	Møre og Romsdal	Landet u. Oslo
Korr. brutto driftsutgifter til lokale og skyss pr barn i kommunale barnhagar	18 500	22 853	22 741	26 214

Kjelde: Kostra





---

## INFRASTRUKTUR OG DIGITALE VERKTY

Barnehagane har no ein infrastruktur som gjer det mogleg å nytte digitale verkty i barnehagen. Pedagogisk IKT-strategi i kommunale barnehagar er ferdigstilt. Barnehagane treng no digitale verkty slik at ein kan nytte dei ulike programma/nedlastingane ein skal/bør ha. Avdelingane treng også mobiltelefonar og ein er i gang med å skifte ut dei første berbare maskinene som vart kjøpt inn til barnehagelærarane.

Tilbakemelding frå styrarane er at dei stadig blir introdusert for/pålagd ulike system som dei skal bruke i kvardagen sin. Det er krevjande at mange program/verkty kjem samtidig og at det ikkje er lagt til rette for tid til å setje seg inn i dei ulike programma.

Styrarar kjenner det utfordrande å lære opp eigne tilsette når tida er knapp til sjølv å kjenne seg trygg i dei ulike programma.

Det positive er at en i større grad sikrar personvern i dokumentasjonen.

## AVDELINGSLEIAR SI OPPSUMMERING OG VURDERING

Fleire kunnskapsoversikter viser at tiltak som er innretta som å hjelpe barn i barnehagealder, oftare viser positive resultat enn seinare i livet. Det er samfunnsøkonomisk lønnsamt å investere i høg kvalitet og førebyggjande tiltak tidleg i utdanningsløpet enn å setje inn innsats seinare i barna sitt liv. Det er avgjerande at dei tilsette har høg kompetanse for at barn skal ha det godt her og no og medverke til sosial utjamning.

Vi opplever auka tal på barn det blir uttrykt uro for. Årsaka kan vere samansett. Auka tal på barnehagelærarar kan vere medverkande til at ein på eit tidlegare tidspunkt kan identifisere barn som treng hjelp i høve utvikling og læring. Det kan også vere ein reaksjon på utrygg situasjon i samfunnet som t.d. knytt til pandemien, krig og mindre stabile familieforhold.

Koordinator for støttetiltak har kome med følgjande refleksjonen:

*Konsekvensen av låg bemanning er at barnehagane i mindre grad klarar å leggje til rette barnehagetilbodet slik at alle barn kan oppleve inkludering i kvardagen. Resultatet er at det har blitt meldt inn fleire søknadar om spesialpedagogisk hjelp. I nokre tilfelle ville barnehagen med auka bemanning klart å avhjelpe barnet sine behov innanfor det ordinære barnehagetilbodet ».*

Områda som går på strukturkvalitet er dei viktigaste tiltaka for at barna skal få eit godt pedagogisk tilbod. Kommunestyret sitt vedtak om å styrke bemanninga til dei yngste barna i barnehagane er eit steg i rett retning. På tross av auken i bemanninga hos dei yngste barna så er bemanninga framleis låg i delar av opningstida.

Desse områda vil medverke til å betre kvaliteten på tilbodet til barn og tilsette:

1. Bemanning i tråd med norm gjennom dagen
2. Betre det fysiske miljø inne og ute
3. Auka nærvær og stabilitet i personalgruppa

Dei kommunale barnehagane er eldre bygg som treng å bli rusta opp då dei ikkje har ein standard som er forventa av ein barnehage i dag. Uteområda i barnehagane skal vere utforma slik at det gir gode moglegheiter for allsidig leik og sosial kontakt i trygge omgjevnader. Det er eit eigaransvar å sjå til at barn og tilsette har fysiske miljø inne og ute som stettar lovkravet.

Fleire av barnehagane har barn i barnehagen som har kome frå Ukraina. Det har så langt gitt oss positive erfaringar. Tilbakemeldingane er at barna har det godt i barnehagen. Dei tilsette har tatt utfordringa og løysingsfokuserte på at dette skal vi få til. Tilsetjing av personale som kan språket har vore medverkande til at det har gått så bra.

Dei siste åra har det vore mykje merksemd på systemarbeid, tidleg innsats og førebyggjande arbeid i Volda kommune. Det er gjennomført fleire kartleggingar dette året og vi har eit spennande arbeid framføre oss med å analysere resultatata frå kartleggingane.



Det er godt dokumentert at barnehagar med høg kvalitet er særleg viktig for barn som av ulike grunnar treng ekstra støtte og tryggleik.

Ei styrking av det ordinære tilbodet gjennom styrka bemanning vil vere eit godt tiltak for å møte desse barna sine behov.

Tilsette i sektoren har eit stort engasjement, pågangsmot og handlingskraft og ikkje minst stor endringsvilje til å stå på for å medverke til at barna får gode opplevingar i barnehagen. Eit godt samarbeid med føresette er viktig slik at vi saman kan arbeide for at barna skal få gode oppvekstvilkår i kommunen.

# GRUNNSKULE

## STRUKTURKVALITET

### KOMMUNALE GRUNNSKULAR

 <p>Bratteberg skule 1. – 7 kl elevtal 175</p>	 <p>Dalsfjord skule 1.-10.kl elevtal 33</p>
 <p>Folkestad skule 1. – 10. kl elevtal 63</p>	 <p>Mork skule 1. – 7. kl elevtal 95</p>
 <p>Øyra skule 1. – 7. kl elevtal 371</p>	 <p>Hornindal skule 1. – 10. kl elevtal 147</p>
 <p>Volda ungdomsskule 8. – 10.kl elevtal 325</p>	

Tala er henta frå GSI (Grunnskule, Sentral Innrapportering) og er tal pr 01.10.22

### Prognose for elevtal i 1.klasse

	23-24	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29
Mork	8	16	10	9	17	12
Øyra						
Bratteberg	75	99	81	58	82	65
Indre Volda	18	19	22	18	18	20
Folkestad	4	5	3	4	6	2
Dalsfjord/Ulvestad	4	7	4	9	6	4

Kjelde: Edlevo, som har generert sine tal frå folkeregisteret.

For Dalsfjord/Ulvestad skulekrins er det usikkert kor mange som vil velje privatskulen på Ulvestad. Erfaringsmessig fordelar dei nye 1. klassingane seg om lag 50/50 på den private og kommunale skulen.

### TALET PÅ ELEVAR, SKULAR, LÆRARAR, LÆRARÅRSVERK, SPESIALUNDERVISNING

Skuleår	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23
Tal elevar	1260	1242	1202	1189	1209
Tal skular	9	8	8	7	7
Tal kontaktlærarar	91	87	84	86	89
Tal lærarar	154	154	150	150	147
Tal lærarårsverk	131,5	130,1	127,3	125,1	130,1
Tal årsverk anna personale	18,0	18,3	18,5	22,5	25,9
Tal årsverk til spesialundervisning	23,2	25,0	24,2	22,3	22,2

Kjelde: GSI. Tala viser Volda+Hornindal for åra 18-19 og 19-20, før vi vart slått saman til ein kommune.

### UTGIFTER TIL GRUNNSKULEDRIFT 2022

	Volda	Kostragr 7	Møre og Romsdal	Landet
Netto driftsutg, skule	111 618	104 523	110 649	105 112
Skulelokale	24 330	22 134	20 784	24 271
Skuleskyss	1 788	2 600	2 497	2 449
Netto driftsutg SFO	2 110	2 692	2 743	3 879

Kjelde: Framsikt.net, som hentar tala frå SSB. Tala er pr innbyggjar 6-15 år, med unnatak av SFO-tala som er 6-9 år.

## PROSESSKVALITET

Skulen arbeider på fleire måtar for at elevane våre skal oppnå best mogleg læringsutbyte og læringsmiljø. I heile arbeidet ligg det til grunn at vi som grunnskule skal oppfylle lov og forskrift. Særleg viktig er opplæringslova, samt læreplanen som vart revidert i 2020 og går under nemninga *Fagfornyninga*. Oppvekstplan for Volda kommune 2022-2027 er og eit viktig, styrande dokument.

---

## SKULEN SOM PROFESJONSFAGLEG FELLESSKAP

Den viktigaste jobben skjer på den einsskule skule. Læreplanen sin overordna del skildrar skulen som profesjonsfagleg fellesskap der skuleutvikling skjer. Her vert det understreka at lærarar, leiarar og andre tilsette skal *reflektere* over felles verdiar, og *vurdere og vidareutvikle* sin praksis. I utøvinga av sin profesjon skal lærarane og skulen byggje på felles verdiar og eit felles forskings –og erfaringsbasert kunnskapsgrunnlag.

Ein har ulike møtepunkt for å sikre dette. Årstegeteamet er viktig arena for å drøfte læringsresultat, resultat frå elevundersøkingar og korleis ein best kan tilpasse opplæringa for den einsskule eleven. Vidare har skulen utviklingstid (fellestid), der heile det pedagogiske personalet reflekterer over utfordringar og moglegheiter som ein har i det pedagogiske arbeidet. I 2022 har merksemda særleg vorte retta mot arbeidet med fagfornyninga, læringsmiljø og arbeid for å utvikle elevane sine grunnleggande ferdigheiter, der lesing har fått særleg merksemd. I tillegg har ny, vedteken oppvekstplan for Volda kommune vore sentral. Denne overordna planen skal kvar eining arbeide godt med jamleg, slik at ein kan konkretisere kva han betyr i den enkelte eining sin kvardag.

---

## RUTINAR

Det følgjer av oppl.lova § 13-3e at kommunen skal ha eit forsvarleg system for å følgje opp resultatata frå nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører. Som eit ledd i dette forsvarlege systemet har grunnskuleområdet utarbeida fleire rutinar, som skal sikre lik praksis og tilbod for alle våre elevar. Rutinane skal og sikre at våre tilsette handlar på ein fagleg god måte, og gjennom det sikrar elevane sine rettar etter lov og forskrift. Til sist skal rutinane hjelpe skulane med å ha god, forsvarleg saksgang i dei ulike sakene ein jamleg kjem opp i. Det finst m.a rutinar for:

- Arbeid med saker i høve kap 9A i oppl.lova; elevane sin rett til eit trygt og godt læringsmiljø.
- Rutinar ved fråvær som uroar.
- Rutinar for overgang mellom barnehage og skule, og mellom barneskule og ungdomsskule.

- Rutinar for handsaming av skuleskyss
- Rutinar for spesialundervisning
- Rutinar for språkopplæring for minoritetsspråklege elevar.

Det finst og rutinar og retningslinjer for skulegudsteneste, når elevar har udokumentert fråvær, rutinar for søknad om elevpermisjon mm.

Rutinane er ikkje ei tvangstrøye, men vere eit støttande reiskap. Det føreset at skulane ser til at rutinane er godt kjende for alle tilsette. Dette krev eit systematisk arbeid i skulen sitt profesjonsfaglege fellesskap. Det er og viktig at fleire av rutinane er godt kjende for elevar og føresette, m.a rutinane som gjeld fråvær som uroar og arbeid med trygt og godt skulemiljø.

Skulane melder tilbake at dei opplever rutinane i stor grad som støttande og til god hjelp for å halde oversikt. Utfordringa er å sikre at rutinane vert halde "varme" blant alle dei tilsette, særleg då opplevinga av å ha knappheit på tid vert opplevd hos alle. Ein kan ikkje forvente at ein kjenner alle rutinane i detalj, men det er viktig at ein veit kva rutinar ein har og at ein lett kan finne dei og bruke dei når ein gitt situasjon oppstår.




---

## UTVIKLINGSARBEID

Grunnskuleområdet har tradisjon for å utvikle ein felles læringskultur i heile kommunen, slik at kompetanseheving skal kome alle lærarar og andre tilsette til del.

- KFK (Kompetanse for kvalitet): om lag ti lærarar fekk støtte gjennom UDIR sine studieprogram, slik at dei tileignar seg formell undervisningskompetanse i fag, jf forskrift til opplæringslova – krav til tal studiepoeng i faga dei skal undervise i.
- SOL (Systematisk Observasjon av Lesing). Dette er eit godt hjelpemiddel for å sikre god oversikt over elevane si leseutvikling. Ein har gjennom avtale med opphavskommunen Gjesdal kommune fått tilgang til digitale opplæringsvideoar i bruken av verktøyet, slik at det skal sikre god opplæring og innføring i metodikken. Alle skulane nyttar dette fritt og gir god fleksibilitet i når og korleis ein arbeider med det.
- Skuleleiarmøtet er elles det mest sentrale møtepunktet for å sikre at alt som vedkjem lov, forskrift og skuleleiarrolla vert handsama godt, og den einskilde skuleleiar vert sett i stand til å gjere jobben sin best mogleg.

**Fagfornyninga** og implementering av denne var alle skulane sitt fokus også i 2022. I det regionale samarbeidet i Sjustjerna er Volda og Vanylven samarbeidskommunar. Saman har kommunane definert læringsmiljø og lesing som særlege satsingsområde.

Med korte stikkord har fagfornyninga ført til:

- Færre kompetansemål, endra kompetansemål og kompetanseomgrepet har fått eit forsterka innhald.
- Innføring av tverrfaglege tema; *folkehelse og livsmeistring, bærekraftig utvikling og demokrati og medborgarskap.*
- At faga har fått kjerneelement
- At omgrepet djupnelæring har fått meir plass

Saman med fagfornyninga følgjer ei rekkje ressursar og støttemateriell gjennom Udir sine portalar, både til arbeid i det profesjonsfaglege fellesskapet, men og planleggingsverktøy for den einskilde lærar og det einskilde team. Alle skulane har tilgang til dette, og melder at dette er aktivt nytta og til god hjelp. Kommunen har til no fått økonomisk støtte frå Udir til innkjøp av nye læremiddel, både digitale læremiddel og lærebøker i fag. Denne støtta er lansert avslutta etter 2022. Det har vore utfordrande å få god oversikt på kvaliteten til både analoge og digitale læremiddel og kva som er klokt å satse på. Difor har ein prøvd litt forskjellig og på grunn av økonomien i dette prioritert kva ein kan kjøpe inn.

**Læringsmiljø** og det å sikre alle eit godt, trygt læringsmiljø er av dei viktigaste områda til skulen – om ikkje den viktigaste. Dette er jamleg tema i det profesjonsfaglege fellesskapet, og prinsippa og opplæringa ein har fått del i gjennom *Læringsmiljøsentret i Stavanger* vert nytta. Her omhandlar det i korte trekk kva som er mobbinga sin psykologi, korleis observere eit elevmiljø og korleis ein konkret tek hand om ei mobbesak gjennom samtalar, tydelege avtalar og tiltaksplan. Vidare vert det lagt stor vekt på alle dei viktige tiltaka som er av førebyggjande karakter:

- God klasseleing
- God relasjonsbygging mellom elev-lærar, og mellom elevane

- Det daglege klassemiljøarbeidet, med felles klassereglar som elevane sjølv er med og utarbeider og bestemmer
- Eit godt samarbeid med heimane der det er låg terskel for kontakt – begge vegar.

Udir har og laga ein digital kompetansepakke for dette temaet. Denne pakka vert nytta av skulane i sine utviklingstider, og skulane opplever dette som eit godt og nyttig verkty. Gjennom denne kompetansepakka vert det lagt til rette for god refleksjon i personalet på tema som elevsyn, læringssyn og viktigheita av samarbeid mellom alle som er ein del av laget rundt barnet.

Opplæringslova slår fast at skulane skal *...arbeide kontinuerleg for å fremja helsa, trivselen og læringa til elevane*. I dette ligg det ei plikt at skulane skal ha systematiske planar for korleis dette skal gjerast. I voldaskulen vert dette løyst på litt ulike vis, der skulane set sitt «stempel» på det. Det alle skulane legg vekt på, er m.a:

- Felles klassereglar som vert utarbeidd i fellesskap
- Trivselsskapande fellesaktivitetar, t.d temaveker, fjelldagar, elevkveldar mm
- Stadig og jamleg fokus i profesjonsfellesskapet, der personalet arbeider med spesifikke tema innan læringsmiljø

Eit godt samarbeid heim-skule er viktig på alle område, ikkje minst det som går på trygt og godt læringsmiljø. Ein er alle ein del av laget rundt barnet. Ein legg vekt på i større grad å involvere til dømes FAU i det systemiske arbeidet, mellom anna i arbeidet med å utarbeide plan for trygt og godt læringsmiljø. FAU og foreldregruppa spelar og ei viktig rolle i høve å arrangere/støtte trivselsarrangement i regi av skulen, det vere seg karneval, 90-talsfest eller andre sosiale tilstelningar.

Volda ungdomsskule har t.d ein miljøtenesteplan, der ei eiga miljøveke inngår. Denne miljøveka tek føre seg nettvett, psykisk helse og internt klassemiljøarbeid. Elles legg alle skulane vekt på å dyktiggjere sine tilsette, slik at alle vaksne er trygge vaksne som evnar å møte den enkelte sine behov.

PPT er ein viktig samarbeidspart i høve kompetanseheving og organisasjonsarbeid. Nokre av skulane får støtte frå PPT på eit slikt systemisk plan, det vere seg kompetanseheving innan t.d tema klasseleiing, korleis møte elevar med diagnose innan autismespekteret eller korleis møte elevar med emosjonelle tilknytingsvanskar.

Ei utfordring som vert opplevd aukande, er at elevar har ufrivillig skulefråvær. Det er fleire faktorar som spelar inn, og denne utfordringa fordrar nært og godt samarbeid mellom heim og skule, der ein og greier å samhandle godt tverrfagleg. Rettleiaren vår som omhandlar fråvær som uroar, skildrar ein tidleg innsats i desse sakene, og korleis ein skal arbeide når utfordringa er der. At elevane er til stades på skulen har mykje å seie for elevane si læring og



behova for sosialt tilhøyr. Belastninga for den/dei det gjeld er store, og i eit langsiktig perspektiv kan ufrivillig skulefråvær også ha negative kostnader for vaksenlivet. Gjennom 2022 har ein forsterka innsatsen på dette området. Mellom anna er det no månadlege statusmøte mellom skuleleiar og avdelingsleiar skule. Her går ein igjennom kva saker som er aktive/opne, og ein reflekterer i lag kva tiltak som er nødvendige og fornuftige. Skulane har og auka innsatsen i høve å følgje med på fråvær, identifisere årsakene og vere tidleg på bana når det er grunn til å vere uroleg for fråværet.

Dette er ressurskrevjande saker som krev mykje av elev, foreldre og skule. Innsatsen ein legg ned er likevel avgjerande for å lukkast med målet: at alle elevar skal oppleve tilhøyr i fellesskapen, der ein kan delta, meistre og lære.



I tillegg til kontaktlærer/lærer ser ein at både miljørettelærar, fagarbeidarar og assistentar spelar ei viktig rolle i saker som gjeld ufrivillig skulefråvær. Saman legg ein til rette for aktivitetar som verkar styrkande på det sosiale miljøet og trivselen, samstundes som at dette er med på at ein opplever meistring.

Bratteberg skule beskriv si organisering med eige miljøteam slik:

*Dette ser vi nytten av på grunn av at vi i aukande grad etter koronatida har elevar som er i faresona for å utvikle ei dårleg psykisk helse, eller elevar som er bekymra for skal falle utanfor læringsmiljøet eller det sosiale miljøet.*

Skulane skal etter lova arbeide *systematisk og kontinuerleg* når det gjeld læringsmiljø. Ein av måtane skulane gjer dette på, er bruk av universelle program. For årsstega 1.-4. er det Zippy som vert nytta. Dette programmet lærer elevane korleis ein kan meistre dagleglivet sine utfordringar ved å identifisere og snakke om kjensler, og lærer korleis ein kan støtte kvarandre. Bruken av Zippy er forankra i kompetansehevingsplanen som er politisk vedteke.

Skulane har og i ulik grad teke i bruk undervisningsopplegget "Livet og sånn". Dette er utarbeida av Ålesund kommune med støtte frå fylkeskommunen. Programmet har som mål å utvikle og implementere universalførebyggande tiltak innan temaet folkehelse og livsmeistring. I programmet arbeider ein med dei ulike kjenslene vi alle har og kjenner på, og det overordna målet er å få kunnskap om psykisk helse og lære strategiar ein kan bruke i kvardagen ([Kjelde: forebygging.no](https://forebygging.no))

Frå 5.-7. klasse (og i nokon grad på ungdomsskulen) har ein *Smart oppvekst* ([smartoppvekst.no](https://smartoppvekst.no)) som fokuserer på å utvikle eit fellesskap der alle opplever inkludering, livsglede, engasjement og håp. I botn ligg og at barn og unge skal verte robuste og takle det livet byr på av medgang og motgang.

Volda kommune har gjennom prosjektmidlar frå UDIR arbeidd målretta med psykisk helse i grunnskulen gjennom året 2022. Det har vore gjennomført kurs –og kompetanseheving, og ein har arbeidd med ein heilskapleg plan som syner korleis ein skal arbeide med temaet psykisk helse gjennom grunnskuleområdet. Planen vert ferdigstilt i løpet av 2023, og skal vere implementert i løpet av skuleåret 23/24. Parallelt med dette vil det vere kompetanseheving knytt til temaet for tilsette i grunnskulen og samarbeidspartar (t.d helsesjuepleiarar, PPT, barnevern mm).

I 2022 hadde Volda kommune og Øyra skule tilsyn frå Statsforvaltaren, der tilsynet omhandla kommunen sitt arbeid for å sikre eit trygt og godt skulemiljø. Statsforvaltaren legg vekt på at kommunen har lagt ned eit stort arbeid for å få på plass ein sektorovergripande internkontroll, og at rutinane som krevjast er på plass. Tilsynet kulminerte med ein omfattande rapport, der kommunen fekk pålegg om nokre rettingar. Rettingane kommunen vart pålagd å gjere var i korte trekk følgande:

- Plikta til å undersøke
  - Dette skal skje så raskt saka tilseier det, om ein har mistanke eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø.

- Skulen/skuleeigar skal dokumentere kva som vert gjort for å oppfylle undersøkingsplikta
  - Kommunen må sikre at ein avdekker og følger opp med korrigerande tiltak for å hindre eller førebygge risikoen for at undersøkingsplikta og dokumentasjonsplikta ikkje vert oppfylt.
- Plikta til å setje inn tiltak
    - Kommunen skal sikre at skulen set in tiltak så raskt som saka tilseier
    - Skulen/skuleeigar skal evaluere tiltaka jamleg, og kunne endre tiltaka ved behov
    - Kommunen skal avdekke risiko for at tiltaksplikta og krava om å lage ein skriftleg plan ikkje blir oppfylt, og ein skal følgje opp med korrigerande tiltak for å hindre eller førebygge brot på desse pliktene.

Ein opplevde tilsynet som nyttig, og det har gjort skuleeigar betre stand til å arbeide vidare med dette viktige området i skulen.

---

## KOMPETANSELØFTET FOR SPESIALPEDAGOGIKK OG INKLUDERANDE PRAKSIS

Ein er heilt i startgropa for denne nasjonale satsinga. Tiltaket skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpa er tettast på dei barna som har behov for det. Målsettinga er at alle barn og unge opplever eit godt tilpassa og inkluderande tilbod i barnehage og skule. I denne satsinga ligg til tilskot til kollektiv etterutdanning, utvikling av relevante nettressursar og kompetansepakkar samt vidareutdanningstilbod i spesialpedagogikk. Midlane til denne satsinga vert forvalta av Statsforvaltaren. Ein har lokalt delteke i kompetansekartlegging og alle styrarane i barnehagane og skuleleiarane i kommunen deltok i lanseringa av den digitale kompetansepakken som gjeld satsinga. Meir om dette kan ein lese [her](#)

**Lesing** er ei av dei fem grunnleggande ferdigheitene. Utan gode leseferdigheiter viser det seg oftast at resten av skularbeidet vert vanskeleg og. Volda kommune er ein SOL-kommune. SOL er eit observasjonsverktøy som skal gi lærar og elev god informasjon om kvar eleven er i leseutviklinga, og kva tiltak som er naudsynt for å kome vidare. Av det skulane legg vekt på ved leseopplæringa, kan nemnast:

- Kollektivt medvit om at alle lærarar er leselærarar.
- Fleksibel bruk av ressurs som er knytt til tidleg innsats; lesegrupper/lesesirklar
- Delta på lesekonkurransar og andre lesestimuleringstiltak
- Aktiv og medviten bruk av skulebibliotek
- Arbeide med lese –og læringsstrategiar; arbeide med omgrep, korleis arbeide med ein tekst mm

---

## NETTVERK OG TVERRFAGLEG SAMHANDLING

Fleire nettverk er etablert og godt gåande. Desse nettverka skal sikre ei fagleg utvikling for «sitt» område, og vere ein arena for erfaringsutveksling og samhandling. Desse nettverka har deltakarar frå fleire skular, og er samansett både av leiarar, lærarar og tilsette med anna fagleg bakgrunn. Desse nettverka er:

- IKT-nettverk
- Innsatsteam mot mobbing
- TSG (tverrfaglege samhandlingsgrupper)
- Nytt på nytt (mentorprogram for nyutdanna lærarar)

## RESULTATKVALITET

### NASJONALE PRØVER

Om nasjonale prøver seier Udir følgjande:

*Føremålet med nasjonale prøver er å gi skolane kunnskap om elevane sine grunnleggjande ferdigheiter i lesing, rekning og engelsk. Informasjonen frå prøvene skal danne grunnlag for undervøgsourdering og kvalitetsutvikling på alle nivå i skolesystemet.*

Sjå elles avsnitt nedanfor resultata, i høve kva og korleis skolane arbeider i forkant og etterkant av prøvene. Ein finn meir om nasjonale prøver og andre statistikkar via denne linken: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/nye-analysebrett-for-statistikk/>

#### Nasjonale prøver engelsk – 5. årssteg 2022

	Meistringsnivå 1	Meistringsnivå 2	Meistringsnivå 3
Volda	36.3	44.0	19.8
Møre og Romsdal	24.2	53.2	22.4
Landet	24.7	51.2	24.1
Kostragruppe 7	26.8	51.6	21.6

#### UTVIKLING, VOLDA SISTE TRE ÅR. ENGELSK, 5. TRINN.

	Meistringsnivå 1	Meistringsnivå 2	Meistringsnivå 3
20/21	40.2	38.3	21.5
21/22	25.3	55.6	19.2
22/23	36.3	44.0	19.8

*Kommentar: Engelsk 5. trinn har ofte vore den delen av nasjonale prøver vi har hatt svakast resultat. I år ser vi også at vi har fleire på nivå 1 og færre på nivå 3 når vi samanliknar oss med andre. Det skuleeigar har vore medviten på dei siste åra, er å innvilge vidareutdanning i engelsk til fleire gjennom Udir sine vidareutdanningsordningar (KFK). I tillegg har skuleleiarane vorte bedne om å vere medvitne om å nytte rett kompetanse på rett stad.*

---

## NASJONALE PRØVER I LESING – 5. ÅRSSTEG 2022

	Meistringsnivå 1	Meistringsnivå 2	Meistringsnivå 3
Volda	20.7	56.5	22.8
Møre og Romsdal	24.3	51.5	24.3
Landet	22.6	48.7	28.7
Kostragruppe 7	23.8	51.2	25.0

---

## UTVIKLING, VOLDA SISTE TRE ÅR. LESING, 5. TRINN

	Meistringsnivå 1	Meistringsnivå 2	Meistringsnivå 3
20/21	25.5	47.2	27.4
21/22	23.8	61.4	14.9
22/23	20.7	56.5	22.8

*Kommentar: At vi har færre i år på meistringsnivå 1 ved samanlikning med andre er gledeleg. Så skulle vi gjerne ha hatt enno fleire på meistringsnivå 3, sjølvst, men vurderer at dette er eit tilfredsstillande resultat.*

---

## NASJONALE PRØVER I REKNING – 5. ÅRSSTEG 2022

	Meistringsnivå 1	Meistringsnivå 2	Meistringsnivå 3
Volda	25.0	50.0	25.0
Møre og Romsdal	25.1	52.4	22.5
Landet	25.2	49.4	25.5
Kostragruppe 7	25.6	50.0	24.4

---

## UTVIKLING, VOLDA SISTE TRE ÅR. REKNING, 5. TRINN.

	Meistringsnivå 1	Meistringsnivå 2	Meistringsnivå 3
20/21	28.4	47.4	24.1
21/22	21.0	56.2	22.9
22/23	25.0	50.0	25.0

*Kommentar: Eit resultat vi vurderer å vere tilfredsstillande.*

---

## NASJONALE PRØVER LESING – 8. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Volda	6.3	16.5	39.4	26.8	11.0
Møre og Romsdal	10.1	22.4	41.1	18.8	7.5
Landet	9.3	20.3	38.5	21.4	10.6
Kostragruppe 7	10.3	22.5	39.8	19.0	8.5

---

## UTVIKLING, VOLDA SISTE TRE ÅR. LESING 8. TRINN

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
20/21	4,9	16,3	43,1	21,1	14,6
21/22	9,0	14,3	44,4	18,8	13,5
22/23	6,3	16,5	39,4	26,8	11,0

*Kommentar: Resultat for lesing på 8. trinn må seiast å vere gode. Vi har vesentleg færre på dei to lågaste meistringsnivåa enn andre, i tillegg til at vi og er godt over på dei to høgaste meistringsnivåa.*

---

## NASJONALE PRØVER REKNING – 8. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Volda	8,0	20,8	39,2	22,4	9,6
Møre og Romsdal	9,0	20,1	42,9	19,8	8,3
Landet	9,3	19,5	39,5	21,4	10,3
Kostragruppe 7	10,5	20,5	41,6	18,9	8,5

---

## UTVIKLING VOLDA - SISTE TRE ÅR. REKNING 8. ÅRSSTEG.

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
20/21	4,1	29,3	40,7	18,7	7,3
21/22	6,1	19,7	40,9	25,0	8,3
22/23	8,0	20,8	39,2	22,4	9,6

*Kommentar: Resultata for rekning på 8. trinn er vi tilfredse med.*



---

## NASJONALE PRØVER ENGELSK – 8. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Volda	8,5	13,8	46,9	22,3	8,5
Møre og Romsdal	11,2	20,5	43,5	16,9	8,0
Landet	10,4	18,6	41,6	19,3	10,0
Kostragruppe 7	12,1	20,5	41,5	18,2	7,7

---

## UTVIKLING, VOLDA – SISTE TRE ÅR. ENGELSK 8. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
20/21	4,9	28,7	44,3	14,8	7,4
21/22	8,3	18,9	40,9	24,2	7,6
22/23	8,5	13,8	46,9	22,3	8,5

*Kommentar: Resultata for engelsk på 8. trinn er vi godt nøgde med. Særleg gledeleg er det at vi på dei to lågaste meistringsnivåa er markert under dei vi samanliknar oss med. Vi er og noko over på dei to høgaste meistringsnivåa.*

---

## NASJONALE PRØVER LESING – 9. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Volda	6,9	6,9	32,3	33,1	20,8
Møre og Romsdal	6,4	14,3	35,7	26,8	16,7
Landet	6,2	12,6	32,6	26,7	21,9
Kostragruppe 7	6,8	12,8	34,7	26,8	18,8

---

## UTVIKLING, VOLDA – SISTE TRE ÅR. LESING 9. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
20/21	3,2	5,6	25,8	39,5	25,8
21/22	2,5	10,7	30,6	31,4	24,8
22/23	6,9	6,9	32,3	33,1	20,8

*Kommentar: Når vi samanliknar oss med andre er resultata for lesing på 9. årssteg gode. Hovudparten av elevane våre fordelar seg på dei tre høgaste meistringsnivåa, noko som er veldig bra.*

## NASJONALE PRØVER REKNING – 9. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
Volda	4,5	7,6	34,8	27,3	25,8
Møre og Romsdal	4,9	12,6	38,5	27,0	16,9
Landet	5,2	12,8	34,1	27,1	20,8
Kostragruppe 7	5,4	13,7	35,8	26,6	18,5

## UTVIKLING, VOLDA – SISTE TRE ÅR. REKNING 9. ÅRSSTEG

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
20/21	4,1	11,4	33,3	32,5	18,7
21/22	2,5	13,3	34,2	33,3	16,7
22/23	4,5	7,6	34,8	27,3	25,8

*Kommentar: Også i rekning er resultatene på 9. årssteg gode. At over 50% av elevene er å finne på nivå 4 og 5 er svært bra.*



---

## SKULANE SITT ARBEID MED NASJONALE PRØVER

Det er utarbeidd egne kommunale retningslinjer for gjennomføring av nasjonale prøver. I forkant har skulane tilgang til eksempelprøver. Desse vert gjennomført for at elevane skal verte kjent og trygg med prøveforma, og kva ein kan vente seg. Skulane driv ikkje intensiv og målretta førebuing til akkurat denne prøven, men legg vekt på ein undervisningskvardag med strukturert, variert og systematisk arbeid som i sin tur gir eit godt grunnlag for å meistre prøven.

Det viktigaste med prøver og kartlegging i skulen, er korleis ein følgjer det opp. Den viktigaste jobben skjer ute på skulane, og skulane skildrar følgande korleis dette skjer:

- Intern skulering på fellestid/teamtid. Ein analyserer resultata på sin skule, og identifiserer faktorar som kan forklare kvifor resultatet vart slik det vart – både ved gode og mindre gode resultat. Vidare set ein inn tiltak i høve det ein identifiserer som funn. Desse tiltaka kan til dømes vere:
  - Styrking i ei elevgruppe/mot elevar som strevar; intensiv opplæring i kortare eller lengre tid.
  - Intern skulering for tilsette; kompetanseheving i høve dei faglege utfordringane som vert avdekka.
  - Identifisere kva oppgåvetyper/emne som særleg går igjen som krevjande – planleggje og gjennomføre ei undervisning som kjem dette i møte.
- Vidareutdanne lærarar, slik at alle som underviser i faget har formell kompetanse som stettar krava i forskrift til opplæringslova. Dette er eit arbeid som vert gjort i tett samarbeid mellom den einskilde tilsett, skulen si leiing og sektor oppvekst.
- I dei tilfella nasjonale prøver overraskar negativt i høve enkeltelevar – gjennomføre vidare kartlegging med tanke på lærevanskar i ulik grad. Ein følgjer då planen for vurdering og kartlegging i voldsaskulen som er utarbeida.

---

## STANDPUNKTKARAKTERAR 2022

	Volda	Møre og Romsdal	Landet
Engelsk	4.5	4.3	4.3
Spansk	4.5	4.3	4.3
Tysk	4.3	4.5	4.3
Kunst og handverk	4.6	4.5	4.5
Kroppsøving	4.5	4.7	4.7
Mat og Helse	4.5	4.7	4.6
Matematikk	3.9	3.7	3.8
Musikk	4.5	4.4	4.5
Naturfag	4.4	4.2	4.3
Norsk, hovudmål	4.3	4.0	4.0
Norsk, sidemål	4.4	4.0	3.9
Norsk, munnleg	4.5	4.3	4.4
KRLE	4.6	4.3	4.4
Samf.fag	4.5	4.4	4.4

---

## GRUNNSKULEPOENG 2022

Skuleår	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22
Volda	43.1	43.1	42.9	42.1	44.2
Møre og Romsdal	41.8	42.0	43.1	43.0	43.2
Landet	41.8	42.0	43.2	43.3	43.4

*Kommentar:* Eksamen vart ikkje gjennomført i 2022 grunna koronapandemien. Grunnskulepoeng på 44.2 er eit høgt tal. Det inneber altså at elevane samla sett har eit karaktersnitt på over 4,4.

---

## LÆRINGSMILJØ 5.-10. ÅRSSTEG

Det er obligatorisk for skuleeigar å gjennomføre elevundersøkinga på 7. og 10. årssteg. Kommunestyret har vedteke at Volda kommune i tillegg skal gjennomføre undersøkinga frå 5.-10. årssteg. Indeksane er sett saman av ulike spørsmål, som saman dannar ein indeks-score. Dersom ein ønskjer meir detaljar om dei ulike spørsmåla, finn ein dette på [udir.no](https://udir.no) – [analysebrett](#).

I år er visninga gjennom Udir endra. Ein får frå no av berre tilgang til resultatata gjennom Udir sin statistikkbank. Skjermingsreglane er no noko strengare enn før, slik at ein får ikkje tilgang til svaromfang i like stor grad som før. Vi får heller ikkje fram samanlikningstal med Kostragruppe 7 på lik linje som vi fekk før.

## 7. ÅRSSTEG

	Volda	Møre og Romsdal	Landet
Læringskultur	3.9	3.8	3.8
Elevdemokrati og medverknad	3.7	3.5	3.6
Fagleg utfordring	3.7	3.9	3.9
Felles reglar	4.2	4.2	4.2
Trivsel	4.1	4.0	4.1
Meistring	4.0	3.8	3.9
Støtte frå lærarar	4.3	4.3	4.3
Motivasjon	3.4	3.4	3.5
Vurdering for læring	3.7	3.6	3.7
Støtte heimanfrå	4.2	4.1	4.2
Mobbing *	*	9.3	9.9

\* Tal i prosent, kor mange elevar som opplever mobbing frå elevar og/eller vaksne på skulen 2-3 gongar i månaden eller oftare. Når det står \* på Volda sine tal, er dette fordi UDIR har stramma inn reglane for offentleggjering grunna personvernomsyn.

## 10. ÅRSSTEG

	Volda	Møre og Romsdal	Landet
Læringskultur	4.1	3.8	3.7
Elevdemokrati og medverknad	3.6	3.3	3.3
Fagleg utfordring	4.2	4.2	4.2
Felles reglar	4.2	4.0	4.0
Trivsel	4.2	4.1	4.1
Meistring	4.0	3.9	3.9
Støtte frå lærarar	4.1	4.0	4.0
Utdannings og yrkesretteiing	4.0	3.9	3.8
Motivasjon	3.4	3.3	3.3
Vurdering for læring	3.6	3.3	3.3
Støtte heimanfrå	4.0	4.0	4.0
Mobbing *	6.1	5.5	7.4

\* Tal i prosent, kor mange elevar som opplever mobbing frå elevar og/eller vaksne på skulen 2-3 gongar i månaden eller oftare

For dei resterande årsstega, har vi samanlikningsgrunnlag berre med fylket og nasjonalt. Indeksane er litt ulike alt etter årssteg.

## 5. ÅRSSTEG

	Volda	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Trivsel	4.0	4.1	4.2
Støtte frå lærar	4.5	4.5	4.5
Støtte heimanfrå	4.0	4.2	4.2
Vurdering for læring	3.6	3.8	3.9
Læringskultur	3.9	3.9	4.0
Meistring	3.8	3.8	3.9
Motivasjon	3.6	3.7	3.7
Elevdemokrati og medverknad	3.7	3.7	3.8
Felles reglar	4.2	4.4	4.4
Fagleg utfordring	3.5	3.8	3.9
Mobbing på skulen (tal i prosent)	12.8%	12.2%	12.5%

## 6. ÅRSSTEG

	Volda	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Trivsel	4.1	4.1	4.1
Støtte frå lærar	4.5	4.4	4.4
Støtte heimanfrå	4.2	4.2	4.2
Vurdering for læring	3.8	3.7	3.8
Læringskultur	3.9	3.9	3.9
Meistring	3.8	3.9	3.9
Motivasjon	3.6	3.6	3.6
Elevdemokrati og medverknad	3.7	3.7	3.8
Felles reglar	4.3	4.4	4.3
Fagleg utfordring	3.8	4.6	3.9
Mobbing på skulen (i prosent)	12.8%	11,6%	10.9%

*Kommentar: Ein ser at mobbetala som vert meldt er relativt høge på både 5. og 6. årssteg, både for Volda og landet for øvrig. Etter å ha hatt besøk frå Mobbeombodet stadfestar ho at dette speglar seg i sakene ho får på sitt bord. Ho stilte spørsmål ved om skulane kanskje ikkje har vore medvitne om overgangen frå småskulesteg til mellomsteg, og at denne overgangen vert opplevd som krevjande for fleire.*

## 8. ÅRSSTEG

	Volda	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Trivsel	4.1	4.1	4.2
Støtte frå lærar	4.3	4.2	4.2
Støtte heimanfrå	4.1	4.1	4.2
Vurdering for læring	3.6	3.5	3.6
Læringskultur	3.8	3.8	3.8
Meistring	3.9	3.8	3.9
Motivasjon	3.4	3.5	3.5
Elevdemokrati og medverknad	3.6	3.5	3.6
Felles reglar	4.3	4.3	4.2
Fagleg utfordring	4.1	4.1	4.2
Mobbing på skulen ( i prosent)	5.2%	7.7%	7.9%

## 9. ÅRSSTEG

	Volda	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Trivsel	4.4	4.1	4.1
Støtte frå lærar	4.4	4.1	4.0
Støtte heimanfrå	4.0	4.0	4.1
Vurdering for læring	3.7	3.4	3.4
Læringskultur	4.0	3.8	3.7
Meistring	4.0	3.8	3.9
Motivasjon	3.7	3.3	3.4
Elevdemokrati og medverknad	3.8	3.4	3.4
Felles reglar	4.3	4.1	4.0
Utdanning og yrkesretteiing	3.6	3.4	3.4
Fagleg utfordring	4.3	4.1	4.2
Mobbing på skulen (tal i prosent)	*	6.0%	7.8%

Når skulane analyserer sine resultat, vel dei ut nokre indikatorar som dei arbeider vidare med.



Mobbetala er alltid ein av desse indikatorane. Nye og strengare reglar for offentleggjering gjer at fleire skular no ikkje nødvendigvis har desse tala tilgjengeleg gjennom Elevundersøkinga. Ein må då få slike tal gjennom t.d ikkje-anonyme spørjeundersøkingar (Spekter), eller ved at ein får kunnskap om mobbing gjennom elevsamtalar, utviklingssamtalar eller ved å observere elevmiljøet godt. I arbeidet med å analysere sine resultat, legg ein vekt på medverknad frå elevar, lærarar og andre tilsette samt leiing. Saman definerer ein eit mål for neste elevundersøking, samt at ein kjem fram til tiltak for korleis ein skal løfte indikatorane ein har samla seg om.

Resultata vert også drøfta i SU og FAU, der tala ikkje er unnateke offentlegheit.

I saker som omhandlar utrygt skulemiljø (m.a grunna mobbing) nyttar skulane aktivitetsplanar. Desse planane skildrar tiltak, kven som er ansvarleg og set tidspunkt for evaluering og evt justering av tiltak. Ein aktivitetsplan skal ikkje avsluttast før det er konkludert med at eleven har det trygt og godt.

Målet er sjølvstøtt at ein skal førebygge mobbing, slik at ein aktivitetsplan ikkje er nødvendig. Sjå elles tidlegare i rapporten for skildring av korleis skulane arbeider systematisk med læringsmiljøet.

---

## GJENNOMFØRING, VIDAREGÅANDE SKULE – 2015-KULLET

	Volda	Møre og Romsdal	Nasjonalt
Fullført med studie – eller yrkeskompetanse i løpet av fem/seks år	84,7%	82,8%	80,4%

Tala som vist i tabellen er dei nyaste tala som er tilgjengelege.

## AVDELINGSLEIAR SI OPPSUMMERING

Ved utgangen av 2021 hadde vi gode forhåpningar om at 2022 skulle bli eit betre år etter covid. Året starta med oppblomstring av covid og stort fråvær for både elevar og tilsette. For å halde eingane opne gjekk kommunane inn avtale med arbeidstakarorganisasjonane om ein særskild avtale om overtid i høve covid. Denne vart nytta i ganske stor grad for å få kabalen til å gå opp. Ingen skular måtte stenge eller sende heim elevar, men ein måtte omorganisere ganske mykje mange stader og i tillegg nytte avtalen.

Det store fråværet blant elevane har fått stor merksemd i 2022. Alle elevar skal ha eit trygt og godt skulemiljø. For enkelte er det av ulike grunnar ein stor terskel å delta i fellesskapen. At

problemstillingane er komplekse er det ingen tvil om, og det er difor vi alltid skal vurdere om skulemiljøet har noko å seie for den enkelte elev sitt fråvær.

Hausten 2022 fekk Volda kommune og Øyra skule tilsyn frå Statsforvaltaren. Dette førte til endringar og forbetringar i både rutinar og retningslinjer. Tilsyn med god dialog er nyttig og lærerikt. Det har mellom anna gitt avdeling skule og einingane betre innsikt i fråvær og samanhengar mellom fråvær og saker etter kap 9A. Rettleiarane «Fråvær som uroar» saman med «Retningslinjer for Trygt og godt skulemiljø» er godt kjent blant alle våre tilsette. Å ha ein inkluderande skule i Volda ligg i visjonen vår. Då må haldningane også vere inkluderande og ein må sjå innover på kva vi kan gjere for nettopp dette. Vi skal samhandle tverrfagleg for eleven sitt beste og særleg BTI og KOSIP skal gje informasjon for korleis gjere dette betre og kva kompetanse vi treng å få på plass.

Vi jobbar også med førebygging i elevane si psykiske helse, ein plan for dette, og ser det i samheng så godt som råd. Vi har spanande samarbeid på gong, som er i tidleg fase, som også på sikt skal vere med å gjere det meir tilgjengeleg å inkludere alle!



Årsmeldinga frå den interkommunale PP-tenesta ligg ved tilstandsrapporten i si heilheit.

## KOMMUNALSJEF SI OPPSUMMERING

Sektor oppvekst vart i 2022 prega av krigen i Ukraina. Volda kommune tok i mot og busette 147 flyktingar. Avdeling vaksenopplæring og integrering er i utgangspunktet ikkje ein del av tilstandsrapporten, men det er på sin plass å vie denne tenesta noko plass.

Svært mykje av arbeidet med å ta i mot, busette og gje dei tilbod i introduksjonsordninga ligg til Volda læringscenter. Tenesta har grunna den store auken i busettingar vorte styrka. Dei tilsette har lagt ned eit svært godt arbeid, og har mykje av æra for at Volda kommune på ein god måte har teke i mot menneske på flukt.

Helsestasjonen har også vore sterkt delaktiv i møte med flyktingane, og gitt den helsehjelpa nykomne flyktingar skal ha.

Mellom dei busette er det både barnehagebarn og grunnskuleelevar, og dei har alle fått plass i barnehagar og skular. Dei som går i skulen skal i første rekke lære seg språket, men dei skal etter kvart integrerast i ordinære klassar.

Dei fleste barnehagebarna fekk plass i Bratteberg barnehage, og dei fleste elevane har fått sitt tilbod på Øyra skule og Volda ungdomsskule.

Vinter/vår 2022 markerte slutten av koronapandemien slik vi har kjent den dei siste åra. Også mot slutten hadde pandemien mykje skuld i høgt sjukefråvær. Særleg i barnehagane var sjukefråværet høgt vinter/vår 2022. For nokre barnehagar ga dette utfordringar i drifta, og større slitasje.

Likevel er det rett å seie at ein i Volda kommune kom seg rimeleg godt gjennom pandemien.

Det store biletet viser at Volda kommune er ein god stad å vekse opp og at kommunen har gode tenester retta mot barn og unge. Desse tenestene skal også drivast kostnadseffektivt. Ein forventa auke i utgiftsbehovet innan helse- og omsorgstenestene krev ei dreining av ressursar.

Kostratala for 2022 viser at ein særleg innan grunnskuledrifta har redusert dei samla kostnadene, mellom anna til fordel for omsorgstenestene.



I Kommunal Rapport sitt kommunebarometer kjem Volda godt ut på store tenesteområde som barnehage og grunnskule. På barnehageområdet vert Volda rangert på 10. plass (13. plass i 2021), medan grunnskuletenesta på 35. plass (54. plass i 2021) av alle landet sine kommunar.

Helsestasjonen er ein stor del av kategorien Helse i kommunebarometeret. Her kom Volda på 38. plass i 2022 mot 50. plass i 2021.

Barneverntenesta kjem noko dårlegare ut på dette barometeret. To av indikatorane som dreg ned er talet på undersøkingar gjennomført innan 3 mnd og bemanning i tenesta. Siste Kostratal viser betre tal på desse indikatorane, noko som kan gje forventningar om betre resultat på neste barometer.

Trass relativt gode resultat på ulike målingar, er det barn og unge i kommunen som har det vanskeleg. I 2022 har sektoren særleg retta merksemda mot elevar med ufrivillig skulefråvær.

For å kunne møte desse utfordringane har ein i sektoren halde fram arbeidet med å betre samhandlingsrutinane og skape auka forståing og innsikt på tvers av fagområda.

Dei tverrfaglege samhandlingsgruppene i barnehagar og skular som vart etablert i 2020, skal no vere innarbeidd i organisasjonen.

I tillegg er det sett i gong fleire utviklingsarbeid for å vidareutvikle vår evne og kompetanse til tverrfagleg samhandling:

---

#### BARN OG UNGE SINE HELSETENESTER

Det er starta eit [utviklingsarbeid saman med Helse Møre og Romsdal](#). Målet er å utvikle verkty som skal bidra til at fagfolk skal klare å gje barn og unge eit samanhengande hjelpetilbod. Målet er å ferdigstille verkty for dei vanlegaste psykiske helseplagene hjå barn og unge. Mange av tenestene i Volda kommune vil bli involvert i dette arbeidet.

---

#### BETRE TVERRFAGLEG INNSATS

Vidare er det innleia eit samarbeid med KORUS kring [Betre tverrfagleg innsats](#). Dette utviklingsarbeidet skal setje kommunen betre i stand til å hjelpe barn, unge og familiar som det er knytt undring eller uro kring. Målgruppa i dette arbeidet er alle i kommunen som arbeider med barn, unge og familiar.

---

## TIDLEG INN

Helsestasjonen har starta opplæringsprogrammet [Tidleg inn](#). Dette utviklingsarbeidet har som mål å gje gravide og småbarnsfamiliar kompetent hjelp på områda rus, psykisk helse og vald.

---

## SPESIALUNDERVISNING OG INKLUDERANDE PRAKSIS

Alle kommunar skal gjennom Udir sitt kompetanseløft [Spesialundervisning og inkluderande praksis](#) innan 2025. Volda kommune har gjennomført kartleggingsdelen av kompetanseløftet. Målet med dette arbeidet er mellom anna at alle barn og unge skal oppleve eit godt tilpassa og inkluderande tilbod i barnehage og skule.

---

## PSYKISK HELSE I GRUNNSKULEN

I tillegg til dette har Volda kommune søkt og fått midlar til kompetanseheving i psykisk helse i grunnskulen. Ein prosjektleiar er tilsett i 20 % stilling for å arbeide med denne kompetanseutviklinga. Kompetansehevinga har mellom anna som mål å styrke skulen sitt førebyggjande arbeid mot psykisk uhelse.

I 2022 vart det tilsett koordinator tidleg innsats. Denne funksjonen har no ei nøkkelrolle i å koordinere mykje av dette utviklingsarbeidet.

Sektor oppvekst er organisert på ein måte som skal kunne samordne det komplekse. Her har sektoren teke fleire steg i rett retning.

Tilstandsrapporten viser at dei aller fleste av våre barn og unge kjenner seg trygge, dei deltek, meistrar og lærer. På same tid ser ein at det ikkje gjeld alle. På fleire område vert det arbeidd med å auke kompetansen mellom våre tilsette og evna til å samhandle mellom ulike tenester for å kunne kome tidleg nok inn med tiltak som hindrar at barn og unge fell utanfor ein fellesskap prega av tryggleik, meistring og læring.

## ÅRSMELDING FOR INTERKOMMUNAL PEDAGOGISK PSYKOLOGISK TENESTE 2022.

Ulstein er vertskommune for den interkommunale PP - tenesta og samarbeidskommunane er Hareid, Volda og Ørsta. Samarbeidet vart etablert 1/8 – 2017. PPT har eit samarbeidsorgan, der kommunalsjefane og seksjonsleiarane for barnehage og skule utgjer samansettinga i samarbeidsorganet saman med ein representant for dei tilsette. Oppvekstsjef i Volda er leiar for samarbeidsorganet.

### Organisering og stillingar

PPT er organisert med leiar, nestleiar, 3 teamkoordinatorar, administrativ konsulent, rådgjevarar og merkantil. Tenesta er inndelt i tre team, førskuleteam, barneskuleteam, team for ungdomsskule, vidaregåande skule og vaksenopplæring. PPT har til saman 18,55 stillingar, der 2,5 stillingar går til Fylkeskommunen. I 2022 hadde PPT til saman 78 einingar å yte teneste til. Fylket med dei vidaregåande skulane (VGO) har si eiga årsmelding.

### Fordeling etter elev- og barnetal

Ressursane er fordelt på elev - og barnetal (GSI i 2022/2023) frå dei fire kommunane. Dette kjem fram i tabell 1. Det som er angitt i % er ressursfordeling per kommune.

Tabell 1

#### Elevtal frå GSI (skule og barnehage) Henta frå GSI år 2022/2023

	Barnehage	Grunnskule	Barnehage- grunnskule	%
Ulstein	492	1068	1560	24,75 %
Hareid	279	668	947	15,03 %
Ørsta	614	1376	1990	31,58 %
Volda	580	1225	1805	28,64 %
<b>Totalt</b>	<b>1965</b>	<b>4337</b>	<b>6302</b>	<b>100 %</b>

## Tabell 2

Kostnader for interkommunalt PPT i 2022 kjem fram i tabell 2. Tabellen syner og korleis kostnadane vert fordelt mellom dei fire samarbeidskommunane.

### Kostnader interkommunalt PPT 2022

Løn	16 431 820
Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal eigenproduksjon	928 982
Husleige/vask av lokale	1 192 420
Refusjonar(sjukeløn/fødselspengar/OU-midlar/tilskot)	-1 187 344
<b>Total løns- og driftskostnader</b>	<b>17 365 878</b>
<b>Administrasjonskostnad</b>	<b>50 000</b>
<b>Total kostnad</b>	<b>17 415 878</b>
Grunnlag for fordeling til fylkeskommune	17 415 878
Fordelt til fylkeskommune (2,5 stilling av 18,55 årsverk)	-2 278 454
Grunnlag for fordeling av kostnadane mellom kommunane	15 137 424

### Kostnad 2022 fordelt på deltakarkommunane

Ulstein (24,75%)	3 746 512,44
Hareid (15,03%)	2 275 154,83
Ørsta (31,58%)	4 780 398,50
Volda (28,64%)	4 335 358,23

### Mål for PPT og oppvekstsektoren

Det er eit mål at PPT til ei kvar tid skal arbeide etter gjeldande lover og forskrifter. Ein må og sikre at ein held tritt og arbeider etter politiske føringar, og korleis dette skal utøvast i praksis må skje i nært samarbeid med leiinga i dei fire samarbeidskommunane.

Etter lova skal PPT bistå skule og barnehage med fylgjande:

1. Kompetanseheving – dette er eit avgrensa og konkret arbeid. Kompetanseheving kan t.d vere lesekurs eller kompetanseheving rundt tilpassa opplæring for elevar med ADHD.



2. Organisasjonsutvikling – er eit endringsarbeid, som gjerne går over fleire år og som krev initierings -, implementerings - og vidareføringsfase. Dette arbeidet omfattar kunnskap og kompetanseheving til fleire eller alle i ein organisasjon eller i ei kommune.

3. Sakkunnig vurdering – PPT har 25 ulike paragrafar i lova som dei skal skrive sakkunnige vurderingar på. I tillegg til dette skriv PPT sakkunnige uttalar t.d i samband med dysleksi. Den største delen av arbeidet når det gjeld sakkunnig vurdering er § 5-1 i Opplæringslova Spesialundervisning og § 31 i Barnehage-lova som omhandlar spesialpedagogisk hjelp. Spesialundervisning og spesialpedagogisk hjelp vert tilrådd der eleven/ barnet ikkje har tilfredsstillande utbytte av det ordinære, inkluderande, tilpassa og likeverdige tilbodet.

Dei seinare åra har PPT sett ein aukande etterspørsel etter å skrive sakkunnig vurdering etter § 2-1 fjerde ledd i opplæringslova, heilt eller delvis fritak for opplæringsplikta.

Det er eit mål at oppvekstsektoren skal arbeide meir med langsiktig, felles utviklings - og endringsarbeid i tråd med overordna føringar og behov som er tilpassa den enkelte kommune eller eining. Målet i barnehage - og skulesektoren er å styrke det ordinære tilpassa, likeverdige og inkluderande tilbodet for heile mangfaldet. Det å sjå menneske som subjekt, ha fokus på ressurs - og meistringsperspektivet, løfte fram sterke sider og utviklingsmoglegheitene til både organisasjon og det enkelte menneske er viktig med tanke på å utvikle menneske sin eigen verdi, sjølvverd og som likeverdig medborgar. Overordna føringar peikar og på at PPT i enno større grad skal bistå barnehagar og skular med kompetanseheving og organisasjonsutvikling. Barnekonvensjonen og barnet/eleven sitt beste står sentralt i alt vi gjer.

#### **Leveranse av PP - tenester**

Dei øvrige tabellane i årsmeldinga syner ei oversikt over søknad om bistand som kjem på bistandsskjema til PPT frå skule og barnehage/ heim. I tillegg peikar meldinga på status og tiltak som er sett i verk for å nå mål for arbeidet.

Tabell 3 og 4 syner:

Person saker som er arbeid med sakkunnig vurdering/ uttale – aktive personsaker, nye saker, saker utan sakshandsamar, tal på utarbeida sakkunnige vurderingar og tal på avslutta saker fordelt på kommune.

Kompetanseheving/ organisasjonsutvikling syner tal på tiltaksmøte, aktive systemsaker, kompetanseheving, organisasjonsutvikling, avslutta saker og nye systemsaker.

Tabell 3 syner tal frå 2019, 2020, 2021 og 2022. Ein tar med dei føregåande åra for å samanlikne tala, slik at ein kan sjå endringar og utvikling siste åra. Tabell 4 syner personsaker fordelt på kommune.

Tabell 3

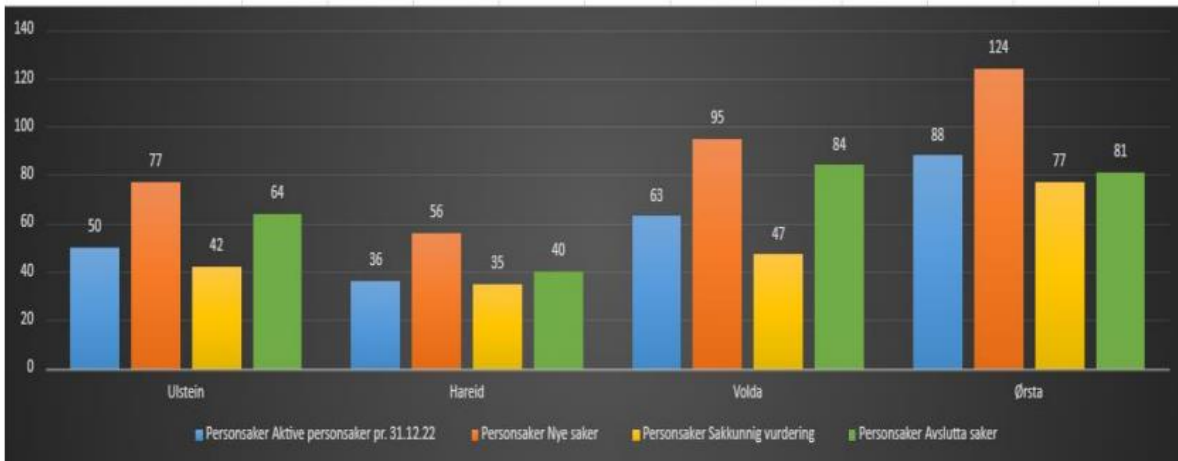
	Ulstein				Hareid				Volda				Ørsta				Totalt 2019	Totalt 2020	Total 2021	Total 2022	
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022					
Person saker	Aktive personsaker pr. 31.12	95	45	40	50	60	35	23	36	97	61	57	63	73	49	51	88	325	190	171	237
	Nye saker	32	25	61	77	16	21	37	56	44	44	81	95	42	43	93	124	134	133	272	352
	Saker u/sakshands.pr. 31.12	4	0	0	1	2	0	5	2	7	0	5	7	2	0	1	7	15	0	11	17
	Sakkunnig vurdering	90	50	52	42	32	33	26	35	82	72	73	47	81	59	94	77	285	214	245	201
	Avslutta saker	107	74	68	64	58	47	44	40	74	75	89	84	105	62	104	81	344	258	305	269
Komp.heving/ Organisasjonsutv.	Tiltaksmøte	18	32	35	51	14	19	30	31	17	48	39	45	30	60	75	99	79	159	179	226
	Aktive systemsaker pr. 31.12	9	11	13	11	3	13	14	11	2	26	33	29	3	7	9	10	17	57	69	61
	Kompetanseheving	1	3	6	7	1	12	11	9	1	26	32	28	3	7	7	8	6	48	56	52
	Org. utvikling	7	8	7	4	2	1	3	2	1	0	1	1	0	0	2	2	10	9	13	9
	Avslutta systemsaker	2	3	12	9	2	3	11	7	1	4	11	12	2	13	24	6	7	23	58	34
	Nye systemsaker	12	3	9	5	4	14	12	3	0	28	33	5	3	12	11	5	19	57	65	18
Obs: Uttale av logos kartlegging 72, adm.saker 37																					
Tiltaksmøte 7 Møre- Herøy																					

Det som er spesielt viktig å merke seg at her er den kraftige auken når det gjeld talet på nye personsaker, i alle fire kommunane. I tillegg til dette har og aktive systemsaker auka noko i kommunane. Når det gjeld talet på utarbeidde sakkunnige vurderingar, er det ein nedgang frå 2021 i Ulstein frå 52 til 42 til 2022. I Hareid har det vore ei auke frå 26 til 35. I Volda har det vore nedgang 73 til 47 og i Ørsta har det vore nedgang frå 94 til 77. Nedgangen i systemsaker, kan handle om at skular og barnehagar etterspør mindre hjelp på kompetanseheving og organisasjonsutvikling enn tidlegare. Noko som ikkje er i tråd med målsettingane/retninga for i PPT. Vi må framleis jobbe med betre forståing og kunnskap om PPT sitt mandat. Tiltaksmøta er i stor grad på individnivå, det må vere ei framtidig målsetting å endre tiltaksmøta meir over på organisasjonsnivået.

Årsakene til auken i saker er samansett, slik vi ser det så heng det saman med samfunnsutviklinga, økonomi, meir utfordringar med stress, psykiske lidningar hjå barn unge og familiar. I tillegg til dette ser vi ringverknader for skular, barnehagar og hjelpeapparatet etter korona. Det vert viktig å analysere årsaka til denne sterke auken som omhandlar søknad om bistand, samt avklare forventningar mellom kva rolle og ansvar som skal gjelde mellom skule, barnehage og PPT. Dette er ei viktig oppgåve for leiinga i kommunane, samt det å vidareutvikle kommunen sitt forsvarlege system § 13-10 i Opplæringslova.

Den sterke auken i talet på saker, og diverre mange sjukmeldingar, har bidrege til at PPT ikkje har greidd å halde seg innafor fristane når det gjeld å utarbeide sakkunnige vurderingar mot slutten av året. PPT hadde 31.12.22 ca. 80 nye saker som ikkje var påbegynt. Vi ser også at dette førte til at det blei utfordrande å få kapasitet til å arbeide godt nok med systemsakene. Det vert viktig å sjå på prioritering av PPT sine oppgåver opp i mot ressursane PPT har til disposisjon. Målet er meir arbeid med kompetanseheving og organisasjonsutvikling. Kompetanseheving som PPT har bistått einingane med er mellom anna langvarige og komplekse mobbesaker, høgt fråvær, systemperspektivet, tankevirus, klasseleiing/ relasjonsleiing, Ross Greene – PGS, lesekurs, kurs i ADHD og tilpassa opplæring, korleis lukkast med fasane i endringsarbeid, ASK – alternativ og supplerande kommunikasjon. I tillegg syner det og kompetanseheving på det autoritative perspektiv, sjå menneske som subjekt/ aktør og verdisyn.

Tabell 4



#### Tiltak i denne perioden for å nå mål i arbeidet

Målet for PPT er å arbeide i tråd med lovkrava og kvalitetskriteria for PPT. Vi har hatt spesielt fokus på å arbeide med tiltak både internt i PPT og saman med leiarnivået i dei fire kommunane for å vidareutvikle gode system og kvalitet i arbeidet. Når det gjeld internt arbeid, så har PPT fokusert på fyljande tiltak:

- **Sakshandsamingstid** – Hovudregelen er å levere sakkunnig vurdering innan ca 3 månader. Vi har fokusert på å lage rutinar i alle fasane i arbeid med sakkunnig vurdering, frå vi får inn søknad og dokumentasjon frå einingane, sjølv utgreiingsfasen og avsluttings – og vidareføringsfasen. PPT har jobba med å effektivisere sakshandsaminga, med kvalitet i alle ledd.
- **Mal for sakkunnig vurdering** – PPT har laga ny mal for grunnskule som er heilt oppdatert etter lova. Vi har lagt stor vekt på eleven og føresette sin medverknad. Vi fokuserer på realistiske mål, samt kva mogelegheiter skulen har for å gi tilfredsstillande, likeverdig opplæring i det ordinære tilbodet. Rettleiaren som ligg ved malen skal hjelpe rådgevarane i å utforme innhaldet i sakkunnig vurdering.
- **Tiltaksmøte** – Flytskjema som er ein del av kommunen sitt forsvarlege system etter § 13 – 10 i Opplæringslova, vert nytta i alle tiltaksmøte. PPT vil vidareutvikle kvaliteten på tiltaksmøta saman med einingane. Alle skal vere godt budde til møte, med mellom anna å gjere grundig forarbeid. Målet er og å heve kvaliteten i det ordinære tilbodet, avklare lovverk, ansvar, roller og forventningar mellom barnehage, skule og PPT. Tiltaksmøte er enkelt å få i stand ved at barnehage eller skule tek direkte kontakt med teamkoordinator på det aktuelle teamet i PPT. Flytskjema har medført meir bevisstheit om kva lova krev i det ordinære tilbodet. Gjennom samarbeid, tiltak og god dialog har mange saker enda i at skulen eller barnehagen finn løysingar i det Side 6 ordinære tilbodet. PPT ser at einingane etter kvart fokuserer på systemet rundt eit individ i større grad. Einingane ber no om noko meir bistand på kompetanseheving og organisasjonsutvikling.
- **Kompetanseløft** – PPT har vore med i kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderande praksis. Ei ordning i regi av Udir. Skule, barnehage og PPT i Hareid og Volda har vore igjennom ei kartlegging av kompetanse. Formålet er å kartlegge kommunen sin samla kompetanse. Resultat frå undersøkinga skal brukast til å få innsikt i kompetansebehov, slik at ein kan sikre at kommunar har nødvendig kompetanse og tverrfagleg samarbeid i «laget rundt barna» til raskt å kunne gi eit inkluderande læringsmiljø og dekke behovet for særskilt tilrettelegging hjå barn og unge. Kartlegging av behov og kompetanseutvikling er basert på samarbeid mellom aktørane i «laget rundt barna/elevane» og universitet- og høgskulesektoren. Resultata frå kartlegginga vil og danne grunnlag for forskning, slik at det i neste omgang kan brukast i lærarutdanningane. Kompetanseområde som kom fram hjå PPT var

mellom anna meir kunnskap og kompetanse på organisasjonsutvikling, samt det å drive utviklingsarbeid, ASK, språk og kommunikasjon, innagerande åtferd, inkludering og relasjonsleiing. Dette skal PPT bruke som utgangspunkt for strategiplan internt på PPT, samt å vidareutvikle kommunen sitt forsvarlege system etter §13-10 i opplæringslova.

Det å ha gode tiltaksmøte, effektiv sakshandsaming, utarbeide plan og avklare/avslutte sakkunnig vurdering er og viktig med tanke på å kome i posisjon til å arbeide meir med kompetanseheving og organisasjonsutvikling. Andre viktige tiltak for å nå mål for arbeidet er at PPT deltek på kompetanseheving, organisasjonsutvikling og samarbeidsarenaer utanom det som kjem fram i statistikken. Dette er møte eller samarbeidsfora som PPT deltek i ved dei ulike kommunane på ulike nivå i oppvekstsektoren. Desse fora er viktige for mellom anna å få til tilpassa opplæring, inkludering, samarbeid, felles forståing av lovverk, roller og ansvarsfordeling, meir felles forståing av systemperspektivet og vaksenrolla, haldningsendring og fylgje overordna føringar for å nå målsettingane for arbeidet i oppvekstsektoren. Felles for alle kommunane er mellom anna møte i samarbeidsorganet, eigarmøte og møte med politikarane. Her er ei oversikt på faste samarbeidsarena PPT deltek på i dei ulike kommunane. Det er viktig å merke seg at PPT har varierende deltaking i desse viktige samarbeidsfora. Rektormøte og styrarmøte er avgjerande for PPT å delta i for å kunne utvikle gode system og arbeidsmåtar til det beste for barn og unge. Det same gjeld for PPT si deltaking i ulike utviklingsarbeid som går føre seg på overordna nivå i samarbeidskommunane. Desse samarbeidsarena har gjort til at det vert etablert meir felles forståing for kva som er administrasjonen, barnehage, skule og PPT sine ulike roller og lovpålagde oppgåver.

Ulstein:

- Tverrfaglege samhandlingsmøte på overordna nivå
- Rektormøte og styrarmøte
- Arbeidsmøte
- Fast møte med vaksenopplæringa

Hareid:

- Tverrfaglege samhandlingsmøte på overordna nivå
- Rektormøte og styrarmøte • Tverrfagleg samarbeid i alle skular og barnehagar
- Kompetanseløftet i regi av Udir
- Fast møte med vaksenopplæringa

Volda:

- Rektormøte og styrarmøte
- Ressursteam
- Fast møte med vaksenopplæringa
- Tverrfagleg samhandlingsgruppe (TSG) i alle skular og barnehagar

Hausten 2021 gjennomførte Volda kommune ei brukarundersøking av PPT. Etter at undersøkinga var gjennomført blei Ulstein kommune bedde om å gi svar til Volda kommune på fleire område. Alle samarbeidskommunane fekk høve til å kome med sine kommentarar og innspel på det foreløpige svaret, som Ulstein kommune hadde utarbeidd til Volda kommune. Ulstein kommune tok så stilling til i kva grad dei tok innspela frå samarbeidsorganet med i det endelege svaret til Volda kommune. Saka vart vidare tatt opp i kommunestyret i Volda den 17/2 – 22. Kommunalsjef for oppvekst Gry Nordal og leiar for PPT Ingrid Evebø Haug var inviterte til møte for å orientere om PPT, samt svare på spørsmål.

Ørsta:

- Tverrfaglege samhandlingsmøte på overordna nivå
- Rektormøte
- Fast møte med vaksenopplæringa

### **Konklusjon og vegen vidare**

Det å lage forsvarlege system i kommunane etter § 13-10 i opplæringslova er tidkrevjande. Endring tar tid, ein ser større grad av felles forståing av PPT sitt mandat, spesielt på leiarnivå.

Statistikken viser at det er ein sterk auke i søknad om bistand frå PPT på personsaker/ sakkunnig vurdering. Det er og ein svak auke i søknad om bistand som handlar om kompetanseheving og organisasjonsutvikling. PPT har totalt 352 nye personsaker i 2022 mot 261 i 2021.

Når det gjeld saker som omhandlar kompetanseheving og organisasjonsutvikling syner statistikken noko auke. Det er verd å merke seg at 226 av desse sakene er tiltaksmøte, dei resterande omhandlar anna type kompetanseheving og organisasjonsutvikling. Det er og verd å merke seg at vi no er med på rektormøte i samarbeidskommunane, dette er systemsaker som ikkje er tekne med i statistikken. Når det gjeld styrarmøte er vi fast med i Ulstein, Hareid, Ørsta og Volda.

Tiltak som PPT har sett i verk med å fylgje lova og kvalitetskriteria for PPT, har ført til ein tydelegare praksis som til dømes rolleavklaring, avklare ansvarsområde, tiltaksmøte, sakshandsamingstid og avslutting av saker. Dette har gjort til at PPT og oppvekstsektoren er meir i posisjon til å nå måla for arbeidet. PPT er blitt tydelegare og meir fagleg kompetent. PPT er og meir tilgjengeleg og medverkar til heilskap og samanheng. PPT kjem tidlegare inn og arbeidar meir førebyggjande, noko som er i tråd med kvalitetskriteria for PPT. Det er tydelegare forventningar, klarare rollefordeling og saksgang, frå tiltaksmøte, søknad om bistand, utarbeiding av utgreiingsplan og avslutting av personsak. Generelt skal dette føre til at barn og elevar får tidlegare hjelp. Når det likevel har vore ei opphoping av saker i den seinare tid, så vert dette rekna som ein situasjonsbestemt og forbigåande kneik som mellom anna har sin bakgrunn i opphoping etter korona, samt mange sjukmeldingar i PPT. Vi ser ein ende på den spesielle situasjonen.

Når det gjeld andre tiltak og arena for samarbeid vil det vere viktig for PPT å framleis delta i kommunane sine overordna satsingar og utviklingsarbeid. Dette er avgjerande for å nå målsettingar for arbeidet rundt barn og unge. Målet er å inkludere mangfaldet av barn og elevar i fellesskapen. Det å utøve og finne eleven sine styrkar, mogelegheiter og behov står sentralt saman med Barnekonvensjonen. Målet er å styrke det allmennpedagogiske tilbodet slik at fleire elevar og barn får utbyte av opplæringa utan spesialpedagogiske tiltak. Det å snu fokus frå vanske med individ og over på kompetanseheving eller organisasjonsutvikling til dei tilsette i ein organisasjon vil ta tid. Dette føreset fagleg kompetanse, kunnskap om lovverk, tydelege og realistiske forventningar til PPT, barnehagane og skulane sitt arbeid og rolleavklaring mellom overordna nivå barnehage/skulen og PPT. Dette vil krevje kulturendring, haldningsendring, kunnskap og kompetanse på fleire nivå hjå alle samarbeidspartar.

Skal ein nå måla, så må ein samarbeide på fleire nivå, arbeide langsiktig og strategisk med utvikling og tiltak må prøvast ut over tid. På denne måten kan vi saman kome i enno betre posisjon i skule og barnehage til å arbeide meir med kompetanseheving og organisasjonsutvikling. Ulsteinvik 10.03.23 Konstituert leiar for Interkommunalt PPT Randi Lyngbø Ottesen.

